

**SLOVENSKEMU LJUDSTVU
V PODUK IN ZABAVO.**

Stev. 36

V Ljubljani, dne 5. septembra 1907

Leto XX.

Nesreča ni nikdar ugnana. Toča, suša, črv in druge uime so letos povsod kmetu napravile ogromno škodo, posebno na Krasu. V nedeljo, dné 25. avgusta, popoldne se je vršila v Št. Petru na Krasu odborova seja »Kmečke zveze« za sodne okraje Postojna, Ilirska Bistrica in Senožeče. Seje so se udeležili vsi odborniki in do 30 zaupnikov iz raznih občin. Predsednik »Kmečke zveze«, župan gospod Margon, je pozdravil zbrane može in navzočega državnega poslanca dr. Žitnika ter ga naprosil, naj pojasni razne kmečke želje glede na državno podporo vsled toče, suše, črva, pomanjkanje vode in sena.

Poslanec Žitnik je najprvo pojasnil razmere strank v novem državnem zboru s posebnim ozirom na kmečki stan. Splošna in enaka vol, pravica je povzročila, da ima sedaj kmečki stan svojemu številu in bremenom za državo primerno veljavo v državnem zboru. Takoj po izvolitvi predsedstva se je osnovala v zbornici prosta agrarna ali kmečka zveza, h kateri je že prve tedne pristopilo 261 poslancev iz slovanskih, nemških in romanskih strank. Prvo veselo znamenje je torej, da so se združili v obrambo kmečkih koristi poslanci skoraj iz vseh političnih strank. Drugi za nadaljni razvoj državnoborskega delovanja ugodni pojav je, da ima danes državni zbor kmečko večino. To dejstvo nam daje upanje, da se bodo pri vseh važnih gospodarskih vprašanjih morale vpoštovati tudi koristi poljedelstva in da se proti kmetu ne bode moglo sklepati, ako ostanejo edini vsi kmečki zastopniki. Dolžnost teh poslancev in sploh prijateljev kmečkega stanu je, da branijo kmečke koristi, da se odločno upro vsam kmečkemu stanu kvarnim predlogom in da pri vsaki ugodni priliki opozarjajo vlado na rane in potrebe kmečkega stanu.

Poslanci v »Slovenskem klubu« so si razdelili delo. Vložili so že sedaj razne predloge v prosep kmečkega stanu. Te predloge bodo zagovarjali v odsekih, v katere so izvoljeni. Opozarjati pa moram, pravi poslanec, da njele državni mlm jako počas'. Narodnostni boj se tudi v novi zbornici ne bude polegel. Ta boj bude tudi v bodoče več ali manj oviral uspešno gospodarsko delo. Upajmo, da se vsaj ublaži ta boj in prične nova, boljša doba. Kakor pa hočemo z vso resno voljo in odločnostjo zagovarjati kmečke koristi, tako tudi ne bodemo prezirali trgovine, industrije in obrti.

Druga točka razgovoru je bila slaba letina živil in krme vsled toče, črva in suše. Poslanec Žitnik poroča: Državni poslanci storé, kar morejo. Ako čitajo v časnikih ali dobé poročila od županstev in zasebnikov o škodah po toči in drugih uimah, vložé tako nujne prošnje za primerno državno podporo ter št. posebej posredujejo pri vladi. Tako smo na Dunaju vložili nujne predloge na podlagi došlih nam poročil. Tudi zaradi velike škode, ki jo je letos napravil črv skoraj povsod na Kranjskem, smo vložili skupno prošnjo. Vse te prošnje je ministrstvo za notranje posle odposlalo v poročanje deželni vladi, ta pa dotičnim okrajnim glavarstvom. Kako se po tem ceni škoda, je pa znano. Nekatera okrajna glavarstva se res potrudijo, da se po toči in drugih uimah poškodovanim posestnikom razmerno v smislu zakona odpišejo zemljiški davki in priporočajo tudi primerno državno podporo. So pa tudi glavarstva, ki bolj površno store svojo dolžnost. Večkrat zahtevajo od županstev, naj jim v smislu zakona naznanijo posamezne parcele poškodovanih zemljišč. Županstva pa tega ali ne morejo ali pa tudi nočejo storiti. Pri tem igra večkrat politično nasprotstvo žalostno vlogo. Tako poteče čas in čez tedne se škoda po toči ali povodnji več ne pozna v isti meri. Dalje obvelja večkrat izgovor, da vsled toče

ni nastala beda, ki bi opravičevala državno podporo. Beda ali veliko pomanjkanje morda res ne nastane v trenutku, a se pokaže na zimo in prihodnjo pomlad. Ljudje sicer ne miró lakote, pač pa se mnogi izselijo, posestniki pa večinoma še bolj zadolže. Tako lezejo v dolgove in ginejo polagoma kmečki domovi. Vseh nas skrb pa mora biti, da rešimo kmetije gospodarskega poloma in zaprečimo rastočo splošno revščino. Istina pa je tudi, in to moramo odkrito priznati, da vsaka delitev državnih podpor napravlja okrajnim glavarstvom neverjetne sitnosti, med ljudmi pa prepire in sovraštva. Zato je tudi naravno, da večkrat zaradi teh sitnosti ali pa tudi malomarnosti zaspi vsa od poslancev pričeta akcija za podporo. In končno padejo po poslancu, da ni polomil vseh kljuk pri mero-dajnih faktorjih. Poslanec pa ni vsegaveden in ne vsemočen.

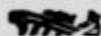
Končno pa je tudi istina, da so običajne državne podpore le »miloščina«, ki v mnogih slučajih nima pravega haska. Prvič že cenilne komisije stanejo mnogo denarja. Drugič pa je večkrat — iz raznih vzrokov — tudi razdelitev več ko čudna. Zato že prevladuje prepričanje, naj bi se ustanovila splošna državna zavarovalnica proti uimam, ki so: toča: povodnji, suša, mrčesi, mraz, vetrovi, žled itd. Pred par leti je državni zbor dovolil vladi deset milijonov kredita za državne podpore. Za letos so dovoljeni trije milijoni. Ta denar bi se primerneje porabil, ko bi se ustanovila državna zavarovalnica obenem z zavarovanjem živine.

Tretje važno vprašanje je dobava vode za živino in ljudi. Posebno na Krasu trpi prebivalstvo vsled pomanjkanja vode, pri tem pa tudi živinorejci in gospodarstvo sploh. Precej se je storilo zadnja leta v tem oziru. Tudi letos se delajo novi vodovodi, vodnjaki in napajališča. Čaka pa še veliko dela. Mnoge večje vasi so sedaj ob suši brez kaplje zdrave pitne vode, ki jo morajo dovažati iz oddaljenih

krajev. Sprožila se je misel, naj bi se napravil velik vodovod iz studencev pri Stranjah pod Nanosom za sosednje vasi v hrenovski župniji in na Pivki do Št. Petra in Knežaka, torej za približno 10.000 prebivalstva. Stroški bi bili res razmerno veliki, ki pa bi se razdelili na kakih trideset vasi. S tem bi se obenem ustreglo raznim prošnjam. Vprašanje je le, ali so studenci pri Stranjah dovolj močni. Deželni odbor je naročil stavbenemu uradu, da na licu mesta izmeri množino vode in si ogleda tudi izvirek Korotanšice, če bi se mogla uporabiti za nameravani vodovod.

Navzoči odborniki in zaupniki »Kmečke zveze« so izrazili poslancu še razne druge želje, končno pa sklenili in podpisali prošnjo na okrajno glavarstvo za državno podporo vsled toče, črva in suše. V prošnji naglašajo še posebej pomanjkanje krme, ki se pokaže pozimi na veliko škodo živinoreje. — Ti razgovori so trajali tri ure.

Opomba uredništva: Minoli ponedeljek in torek si je deželni višji inženir gospod Sbrizaj, ki so ga spremljali poslanec Žitnik, župan šentpeterski, slavinski, hrenoviški in drugi domačini, ogledal izvirek Korotanšice in studence pri Stranjah. Dognal je, da dajejo štirje studenci sedaj ob suši sedem litrov vode v sekundi. Ker pa bi se za nameravani vodovod potrebovalo vsaj enajst litrov na sekundo, bi se morala vsaj za bližnje vasi uporabiti tudi voda iz Korotanšice.

Političen pregled.

ČEŠKI DEŽELNI ZBOR.

Češki deželni zbor se snide 16. septembra. Na isti dan je sklican tudi bukovinski deželni zbor, za katerega je program že sestavljen. Moravski deželni zbor se snide septembra.

AVSTRIJA.

Te dni so izgotovili vojaški proračun, ki ne bo menda nikogar iznenadil. Večjih vojaških prememb letos ne bo, zato tudi zanje ni določenih nobenih svot. Kar se torej v proračunu za l. 1908 zahteva čez navadno mero, so to le izdatki za stvari, ki so od delegacije že bile dovoljene, in izdatki za preskrbo mostov, ki vsled zvišanja cen za živila več potrebuje. Za nove topove, ki so tudi stali 165 milijonov kron, je treba dovoliti še ostanek 50 milijonov kron. — Za nove ladje mornariška uprava ne zahteva nikakega kredita, ampak le že lani zapadli obrok za gradnjo treh novih oklopnih. Te nove ladje bodo stale 130 milijonov. — Za povečanje poljskega topništva pa zahteva proračun 50 milijonov kron.

Prestolonaslednik Franc Ferdinand je na dan pokopa nadvojvode Otona nagovoril njegovega najstarejšega sina Karola Jožefa ter mu priporočal, naj se pripravi na svoj vzvišen bodoči poklic — vladarski. To se pravi, da bo zasedel za sedanjim prestolonaslednikom Ferdinandom avstrijski vladarski prestol nadvojvoda Karol Jožef!

OGRSKI KATOLIŠKI SHOD V PEČUHU.

Ob enem z blagoslavljanjem zastave krščanskega delavskega društva se je vršil v Pečuhu VII. ogrski katoliški shod. Udeležili so se ga škofje iz Kalocse, Szatmara in Stolnega Belega grada. Shod je bil veličasten; v sprevedu je bilo poleg ministra na cesarskem dvoru grofa Zichyja in poleg mnogo poslancev Ljudske stranke, še 20.000 udeležencev.

— Shod ima letos poseben namen. Žbuditi mu je ogrsko katoliško ljudstvo, da pristopi k ogrski Ljudski stranki, ki se je pod vplivom kancnika Aleksandra Giessweina prelevila v krščansko socialno. Ta stranka ima na Ogrskem bodočnost. V prihodnjem parlamentu si upa priboriti 80 do 100 poslancev. — Dasi do prave ljudske stranke še dosti manjka, vendar so početki katoliške politične stranke na Ogrskem vsejani in bodo vspevali.

MAŽARSKA SVOBODOLJUBNOST

nasproti vsemu, kar je nemažarskega, se je pretečeni teden pokazala na prav izrazit način. V Belenyesu so se vršile državnozbornske dopolnilne volitve. Ta volivni okraj ima 83 občin, med katerimi je 75 rumunskih. In vendar si Mažariji na vse kriplje prizadevajo, da spravijo skozi svojega kandidata. Košutovca Arpad Kardosa, ki je daroval za to, da prodre, 50.000 kron. Rumunci pa so bili na delu in so prav živahno agitirali za svojega kandidata Ladislava Lukacinija. Zandarmen, ki je prišla pri volitvah delat red, se je postavila popolnoma na stran Mažarijev. Pa še na drug način so hoteli Mažari prodreti s svojim kandidatom. Med tem, ko se je volilo, je pričelo goreti mesto na treh krajih, da bi tako šli volivci gasiti namesto volit. Vendar Mažarijem tudi to barbarsko sredstvo ni pomagalo. Po silnem volivnem boju je zmagal rumunski kandidat Lukacin z večino 797 glasov. Koalicija je vsled tega poraza silno poparjena, zlasti ker je Lukacin grško-katoliški duhovnik, izmed najbolj gorečih zagovornikov narodnostne ideje. Baron Banffy se silno huje na vladajočo neodvisno stranko. Poraz v Belenyesu mu je dokaz, da ni mogoče voditi še nadalje narodne politike v dosedanjem toku. »Če ne moremo napraviti iz Ogrske narodne mažarske države,« pravi ta baron, »je naša država izgubljena, in če vzdržujemo še nadalje sedanji zistem, bode še več Beler vesov.«

SESTANKI VLADARJEV.

Sestanek med italijanskim ministrom Titenijem in avstrijskim Aerenthalom dokazuje, kakor soglašajo vsi avstro-ogrski listi, da je razmerje med Avstrijo in Italijo najboljšje. Tesna zveza Italije z Angleško nikakor ne nasprotuje njenemu razmerju do trozveze, ker tudi Avstrija in Nemčija gojita prijateljsko razmerje do te pomorske velevalsti.

Aerenthal in Titeni sta se tudi dogovarjala o sestanku cesarja in italijanskega kralja. Ker naš cesar vsled visoke starosti težko dolgo potuje, se bodo dogovorili bržkone tako, da obišče italijanski kralj našega cesarja na Dunaju, obisk mu bo pa vrnil v Rimu prestolonaslednik Franc Ferdinand. Pisalo se je že o tem, da v tem slučaju prestolonaslednika ne sprejme papež. Vendar upajo, da se bodo v tej zadevi težkoče od strani Vatikana dale odpraviti.

V Norderneyu se sta sešla 28. t. m. nemški kancelar Bülow in francoski poslanik Kambon. Sestanek je bil kar najpristranejši. Pokazalo se je, da je razmerje med Nemčijo in Francijo izvrstno.

PRAVOSODNA REFORMA V MAKEDONIJU.

Med sestankoma v Desiu in Severniku sta izdelali Avstrija in Ruska načrt pravokedonija krvavo potrebna. Načrt je sledeči: v Solunu naj se ustanovi kasacijski dvor (višje sodišče), ki naj bi presojal razsodbe v Makedoniji, po potrebi razveljavljaj ali pa prilagodil modernim pravnim nazorom. Ustanove naj se povsod zopet mirovna sodišča, kot so obstojala pred ustavo, kjer bi ljudstvo sodilo od njega samega iz njegove srede voljeni sod-

niki. — Turčija je silno neveljavna, da ji velevalsti na ta način hodijo v »njen« zelnik in se je pri zastopnikih velevalsti pritožila zaradi nameravana reforme. Vendar ta čin ne kaže nič drugega, nego da so velevalsti sprevideli, da z samim bolnim množem ob Bosporu nič ni.

BOLGARIJA.

Knez Ferdinand je obhajal 20-letnico svojega vladanja. Jubilejno slavlje je imelo povsem narodni značaj. Car Nikolaj je poslal knezu brzojavko, v kateri ga zagotavlja svojega iskrenega prijateljstva. — Vendar na ni mogel knez ob tej priliki zamenjati knežjo krono s kraljevo — če je kedaj imel podobne želje.

RUSIJA NA DALJNEM VZHODU.

Nesrečna vojska Rusov z Japonci bo imela za Rusijo usodepolne posledice. Kaj so si vse Rusi nameravali osvojiti v Aziji, in sedaj so vsi ti načrti, kakor poroča »Peterburški Birževij Vjedomosti«, pokopani. Rusija nima na Daljnem Vzhodu nikake bodočnosti. Vse, kar se je pisalo o drugi vojski Rusov z Japonci, je nesmisel. Daljni Vzhod se izroči popolnoma vplivu Japonske. To se je pokazalo že sedaj, ko so si Japonci na nečuvno barbarski način osvojili Korejo, kjer je živelo iako miroljubno ljudstvo. Ob tem dejstvu se ni zgenila nobena velesila. Za Korejo pride na vrsto Mandžurija, potem pa se začne gospodarski boj s Kitajsko.

RAZMERE V FRANCOOSKI VOJNI MORNARICI.

Pisali smo že, kako na slabih nogah stoji francoska armada, kako nadkriljuje francoska pehota in mornarica vse druge moderne države po uporih, kršenju discipline itd. Posebna v to sestavljena komisija je dobila od francoskega senata nalog, dognati vzroke, zakaj propada francoska mornarica. Glavni vzrok je po prepričanju komisije slabost osrednje oblasti, splošna neodgovornost in njena brezbriznost. Zato je treba, da se zopet uveljavi v mornarici avtoriteta, red, disciplina, čuječnost in odgovornost.

ANGLEŠKA MORNARICA IN LETOŠNJE VAJE.

15. oktobra se prično v Severnem morju mornariške vaje pod vodstvom admirala Karola Beresforda. Trajale bodo 12 dni. Udeležilo se jih bo 25 bojnih ladij, 15 križark, 6 malih križark in 48 torpedolovcev, razdeljenih v štiri divizije. Ladjeve bo imelo nalogo napasti Portsmouth, v katerem bo zbrana vsa posadka kakor v vojskinem času.

24. t. m. je bila spuščena v morje velika angleška ladja »Temerér«, ki ima 18.650 ton vsebine, je dolga 526 čevljev, široka 82 čevljev; njeni stroji imajo 23.000 konjskih moči in podelijo ladji hitrost 21 vozlov v uri. Moštva bo na ladji 774.

NEMIRI V MAROKU.

V Maroku so rodovi, kakor smo že poročali, odstavili prejšnjega sultana, češ, da je slabo vladal, in oklicali za novega vladarja njegovega brata Muley Hafida. Vsi dostojanstveniki so mu takoj prisegli zvestobo. Novi sultan je pisal svojemu bratu, naj prostovoljno odstopi, kar bo ta tudi bržkone storil. Muley Hafid je imenoval tudi že svoje ministre, svojim domačinom v Kasablanki je naročil, naj Francozov pred njegovim prihodom ne napadajo.

V Kasablanki je za enkrat mir. Organizirana je popolna francoska policija, kot stražniki je nastavljenih 20 domačinov, ki se še pomnože. Kasablanka dobi čisto francosko lice, francoske napise že pribijajo.

Bolj opasen pa je položaj v Fesu. Stari Sultan Abdul Aziz je prosil vojnega ministra pomoči; ta mu je poslal 800 mož, s katerimi upa napraviti red.

Upati je, da se nemir v Maroku kmalu končajo, zlasti če je res, kakor pravijo, da prinaša novi sultan mir ne pa vojno. Francoska oblast se tudi trudi, da napravi nemir prej ko mogoče konec.

NEMŠKO AFRIŠKO OZEMLJE V NEVARNOSTI.

Nemška južnoafriška kolonija (naselbina) ima že nekaj let sem neprestane boje z vstaši domačini, ki so zakleti sovražniki nemških kolonij. Pogumni voditelji vstašev, Morenga je tudi sedaj s 400 možmi vdrl v nemško jugozahodno afriško ozemlje. Število sicer ni veliko, vendar je pomisliti, da tudi Nemci v teh pogorjih, kjer povsod manjka vode, ne morejo porabiti večjih vojaških sil; zato se v koloniji položaj smatra zelo nevarnim in se pričakuje vroči boj.

54. SPLOŠNI SHOD NEMŠKIH KATOLIČANOV.

V Virzburgu na Nemškem se je ta teden vršil 54. splošni shod nemških katoličanov. Vršil se je tako, kakor se mora vršiti shod, ki ima ogromno večino nemških katolikov za seboj. Shod označuje sledeča parola: »Raznetili bomo nov ogenj navdušenja, ki naj zopet oživi in ogreje vse stanovne in kraje katoliškega ljudstva, da dejansko izvršujejo svojo vero in jo uveljavljajo na vseh poljih javnega življenja. Slučaj ali kali je nanesel, da se je shod vršil le par dni po socialističnem shodu v Stuttgartu. Zato je tembolj razviden velikanski prepad, ki loči somišljenike obeh shodov, pokazal je pa ta shod tudi v nasprotju s socialno demokracijo, kako dosledni, kako jasni so si katoličani v svojih načelih, ki so pa tudi edino prava in služijo v korist posamezniku in kakor družbi.

Ni nam mogoče podati natančne vsebine o vsem, kar se je obravnavalo. Podajmo le glavno stvarino: O konfesiji in religiji je govoril dr. Mayenburg iz Luzerna, o misijonskem delovanju opat Norbert, o cerkvenih notranjih razmerah župnik Barthels, katolicizem in vseučilišče dr. Spahn, katolicizem in ljudsko šolstvo rektor Brück, o katoliškem in gospodarskem življenju ravnatelj Gröber, kako se udeležuje krščanska zapoved ljubezni prof. Schorer, o leposlovju prof. Meyers in princ Löwenstein o papeštvu. — Poleg tu navedene stvarine se je obravnavalo še celo vrsto drugih današnjih razmer se tičočih vprašanj.

Slovnostni obhod je bil nekaj veličastnega. Udeležilo se ga je 10.000 delavcev, 290 društev z zastavami; ulice, celo električni vozovi so bili okrašeni z zastavami in zelenjem. — Zborovanju, kateremu je prisostvoval tovarnar Brandts, je prisostvovalo 5000 delavcev! Krasno zborovanje! Župan virzburgski, ki ima nekoliko več manire kakor naš ljubljanski, je dal slavnostno dvorano brezplačno za uporabo in tudi sicer šel pripravljalnemu odboru na roke. Zborovanjem je prisostvoval tudi škof ljubljanski dr. Jeglič, ki je bil od zborovavcev navdušeno pozdravljen, kakor tudi mnogo drugih škofov.

Shod se je sicer vršil v znamenju miru, in v znamenju boja! Mir vsem dobromišlečim ljudem, pa tudi onim, ki so v zmoti in se besno zaletavajo v vse kar je krščansko, vse kar je sveto. Mir tudi tem zadnjim! A boj, neizprosni boj bomo bojevali njihovim načelom, njihovim naukom, ker vemo, da so strup, ki zastruplja njihova srca in srca neštete množice drugih, do katerih pride. Strup je škodljiva stvar — torej proč z njim!

Listek.

Ranoque.

Spisal P. Luis Coloma.

(Dalje.)

»Kdo mi je povedal?... Naš gospod notar ki je imel opravke pri procesu in se je še-le včeraj zvečer vrnil iz Z... Ali hočeš govoriti z njim? Gotovo sedi še v sobi in piše.«

Zaman je iskal Ranoque besed. Dvakrat je globoko pokimal z glavo, nato je kar omočen sledil stari dekli, ki ga je peljala v pisarno notarjevo.

Notar je bil star, dobrovoljen gospod. Precej je spoznal veliko razburjenost mladeničevo. Mirno in točno je odgovarjal na pretrgana in zmedena vprašanja mladeničeva. Povedal mu je, da sta Cachana in stric Canijo pred dvem leti storila strašen zločin, rop in umor; od onega časa se vrši izredno dolga preiskava. Sedaj še-le se je posrečilo vkljub trdovratnemu tajeju strica Canijo, dokazati njuno krivdo. Obsojena sta na smrt na vešalih. In pristavil je še stari gospod, da bi se morala obsodba izvršiti že en dan prej, pa so jo prestavili na naslednji dan, ker ni mogel rabelj prej priti v Z...

Notar je dobro poznal poštenost mladeniča, ki je stal kakor v omotici pred njim. Ko je vso zadevo pojasnil, stopil je prijazno k Ranoque in mu položil roko na ramo. Z očetovskim glasom mu je govoril:

»Kakor vidim, te zadeva jako zanima, sin moj. Po svojih močeh ti hočem pomagati, če mi bo le prilika dana.«

Doslej se je Ranoque na vso moč potrudil, da bi ostal miren. Ko pa je dobri gospod s svojim prisrčnim, ljubeznivim glasom stopil k njemu, se ni mogel več vzdrževati. Z bolešči in hvaležnosti polnim pogledom je pogledal starega gospoda, sedel se je na stol in je zaihtel, kakor bi se mu trgalo srce iz prsi. Z obema rokama je zakrival solze, ki so mu lile iz oči. Notar je priskočil k njemu in je s pomirjevalnim glasom vprašal po vzroku njegove velike bolesti. Ranoque izpočetka ni mogel izpregovoriti niti par smiselnih besedi; ko pa je prišel nekoliko do zavesti, je razkril staremu gospodu svoje srce popolnoma, pripovedujoč mu povest svojega življenja.

Notarja je globoko ganila žalostna usoda Ranoqueva. Po svojih močeh je tolažil in osrčeval nesrečnega mladeniča. Ali zastoj. Ko je s težavo do konca povedal povest svojega življenja, se ga je polastil silen obup. Jokal je, vzdihoval in kričal pretrgane, nerazumljive besede. Konečno je skočil pokoncu in je vdrl skozi vrata s pretresljivim klicem:

»Kaj naj storim, moj Bog, kaj naj storim?«

S takimi čustvi ni mogel iti domov. Brez cilja in namena je lazil okrog. Priti ni mogel do nobenega sklepa. Pričelo se je že mračiti, ko se je konečno z vso silo nekoliko pomiril in se vrnil na dom. Consolation je sedela z napol dodelano nogavico za mizo in je živahno kramljala z dvema sosedama. Ranoque je izpregovoril z ženami le par navadnih besedi, nato je odšel v svojo spalnico. Obleden se je vrgel na posteljo.

Sedaj je prišla zanj ura izkušnje, ura onega boja, čegar veličastno predpodobo nam je podal Odršenik sveta na Oljski gori; prišla je zanj ura odločitve, ki stori iz človeka junaka ali iz slabotnega mučenika ali odpadnika, izvoljenca ali zavrnjenca.

Boj, ki ga je Ranoque bojeval v tem času, je bil strašen. »Kaj naj storim?« je vpraševal vedno in vedno in je bil s pestjo po

čelu. Toda odgovora ni bilo. Ali bi mogel pretrpeti, ako bi ljudje s prsti kazali nanj, ako bi iznova slišal kot psovko ime Cachana, ako bi ga s strahom in sovraštvom, ali pa tudi z usmiljenjem imenovali sina obsojenčevega?... Kri je pričela valovati v mladeniču pri teh mislih; z nogami je divje tolkel ob konec postelje, z rokami je zagrabil blazino in jo je stisnil, kakor bi držal za grlo njega, ki bi si upal kazati s prstom nanj. Ali bi v teh razmerah ne bilo zanj boljše, da bi odšel daleč v tujino, kjer bi ga nihče ne poznal? Pozabil bi na nežno skrb dobre vdove, ki ga je ljubila kakor svojega sina, in katero je on ljubil kakor svojo pravo mater — pozabil bi in bi odšel... Kako neznosne bolečine, kako strašno grenkobo pa je občutil, če je pomislil na osamljenost, strašno osamljenost, ki ga čaka v tujini!...

Konečno je premagala utrujenost mladeničevo telo in dušo. Ležal je iztegnjen preko postelje, ničesar ni premišljal, ničesar sklenil... kakor brez misli je strmel v plamenček one lučke, ki je neprestano gorela pred podobo Odršenikovo; pobožna vdova je skrbela, da ni nikdar ugasnila lučka. Podoba je predstavljala križanega Gospoda in ob njegovih nogah presveto Devico, Kraljico angelov, mater Obsojenčeve, ki je ob njegovih nogah vzprejemala dedščino sramote, ki ji jo je zapuščal njen Sin...

Naenkrat je zadrželo Ranoqueovo telo. Iz prsi se mu je izvil krčevit vzdihljaj, ki je prešel v lahen, miren jok. Kmalu je vse potihnilo, le plamenček v lučki, ki ji je pojemalo olje, je lažno prasketal.

Tedaj so se začuli od veže sem lahni koraki; nalahno so zaškripala vrata.

»Kdo je tukaj?« zakliče Ranoque in skoči prestrašen pokonci.

»Jaz sem, sin moj,« odvrne vdova tiho in stopi z gorečo svetilko v sobo. »Saj se še slekel nisi!« pristavi prestrašeno, položi svetilko na tla in stopi bližje k mladeniču.

Opazila je vdova njegovo veliko razburjenost. Prijela ga je za vroče roke in mu potipala žareče čelo.

»Mrzlico imaš, sinko moj!« je zaklicala prestrašeno.

Ranoque je dvignil svoj potrti obraz. Z objokanimi očmi je gledal nekaj časa svojo drugo mater, vzdihnil je globoko in zajecjal strašne besede:

»Pojutrajšnjem obesijo mojo mater in strica Canijo na vešala!...«

Vdova je onemela od strahu, ko je to slišala. Sedla je na stranico postelje in vila prestrašeno roke.

Čez nekaj časa je Ranoque zopet pričel govoriti. Povedal ji je vse, kar je izvedel. Vdova pa je mirnila med tem sama s seboj: »Sveta Devica!... Sveti Jožef!... Kaj naj storim?«

Ranoque je govoril pretrgano stavek za stavkom, kakor bi mu nekaj tičalo v grlu.

»Jutri,« je pristavil konečno po dolgem oddihljaju, počasi in jecljaše, »jutri... pojdem... k njej... in bom... in bom pri njej... ostal, dokler je ne... bodo zakopali... v grob...«

»Jezus, ti si blazen, Ranoque!« zakliče Consolation prestrašeno.

»Blazen?...«

»Da, sin moj, to je očitna blaznost! S tem bi si ti sam uničil svojo čast in dobro ime, meni bi iztrgal srce iz prsi, sin moje duše!...«

»Kaj pa naj sicer storim?« vpraša Ranoque z razklanim glasom. »Po čem naj se ravnam? Ali ne velja božja zapoved za vse? Ali je božja zapoved zato, da jo nosimo na jeziku, pa ne delamo in ne živimo po njej?«

»Ni postave na svetu, ki bi te silila, da to storiš!«

»Oh, mati!« zakliče mladenič in skoči na noge pred vdovo. »Ali naj drugače delam, kakor govorim? Ali me niste sami naučili četrte božje zapovedi, ki ukazuje, da moramo spoštovati očeta in mater? ... Rad bi vedel,« nadaljuje mladenič v svetem ognju in s svetniško navdušenostjo, »kdaj moja mati sploh potrebuje, da jo spoštuje njen sin, ako ne ravno v onem trenutku, ko jo svetna pravičnost pred vsemi očmi tira iz življenja v smrt?«

Pri teh besedah so se dvignile prsi mladeničeve kakor gora, in iz njih se je izvil vzdihljaj, samo eden, toda velik vzdihljaj, enak nenadnemu izbruhu vulkana. Consolation ni mogla ničesar odgovoriti; s sklenjenimi rokami je sedela na stranici in z občudovanjem gledala Ranoqueu v obraz. Gledala je v svojega mladega lunaka s takim spoštovanjem, kakor gleda morebiti mlad birmanček sveto junaštvo velikega mučenika. Bojazen, občudovanje, bolest in ponos, vsa ta čustva so jo obhajala, da ni mogla izpočetka izpregovoriti nobene besede.

»Prav imaš, sin mojega srca,« je rekla konečno z lahno nagnjeno glavo, »prav imaš! ... Prosila bom strica Matija, da bo pazil na dom, in potem pojdeva jutri oba skupaj tjakaj... veš, sin moj, oba skupaj!...«

(Konec prihodnjič.)

Slavje na Brezjah

Kaj takega še niso videli Brezje, ta glas je šel včeraj od ust do ust po vsej Gorenjski. Do 30.000 vernikov obojega spola in 90 zastav in bander je prihitelo v soboto in nedeljo z vseh delov Slovenije počastiti čudodelno podobo Matere Božje. Samo z vlaki se je po izjavi železniških uradnikov na Otočah do 7. ure zjutraj pripeljalo nad 20.000 oseb. Koliko jih je pa došlo na Brezje peš in na vozovih. Že v soboto in nedeljo zjutraj, koliko tisoč so jih pripeljali trije dopoldanski vlaki iz Ljubljane! Videl si poleg Hrvata slovenskega Korosca, poleg Primorca in Istrijana pa Štajerca s skrajne ogrske meje. Na Kranjskem je pa sploh skoro ni župnije, ki bi ne bila zastopana po manjšem ali večjem številu, in ko bi se tisoči romarjev od prejšnjega dne ne bili umaknili z zadnjimi vlaki došlim četam, bi prostorne Brezje skoro ne moge obseči vseh romarjev.

Tak je bil naval, ko so okrog 9. ure jele dohajati na prekrasno ozaljšani slavnostni prostor pred cerkvijo cele procesije Marijinih družb ter se jele razvrščati pred začasno kapelico kronanja, ki je bila vsa v zelenju in v cvetlicah. Točno ob 9. uri je stopil na prižnico pri cerkvenih vratih presvetli gospod knezoškof, ki je v krasnem govoru razvijal pomen dvanajstih zvezd v kroni preblažene Device ter v vzgledi čudodelnosti Matere Božje na Brezjah z njemu prirojeno gorečnostjo v nemal srca vernikov do še večje in vztrajnejše ljubezni do nebeške Matere.

Po govoru se je vršilo slovesno kronanje čudodelne podobe v šotoru z zlato krono, prekrasnim delom g. pasarja Kregarja. V asistenci smo opazili poleg drugih mil. gg. prošta Sajovica in dr. Seb. Elberta, kot zastopnika goriškega knezonadškofa pa monsg. Fr. Castelliza, ter gg. kanonike Kajdiža in dr. Čekala, Feticch-Frankheima in Kržiča. Po obredu so postavili kronano podobo na prirelene nosilke ter jo dvignili na rame, tisoči vernikov pa so se s pomočjo gasilcev uredili v sprevod, pokanjeni topičev in ubrano zvonjenje zvonov pa je naznanjalo širni okolici svečani trenotek.

Slavnostni sprevod se je razvil po završenem kronanju po naslednjem redu. Sprevod je otvorilo domače breško bandero, kateremu so sledila bandera iz teh-le župnij: Begunje, Breznica, Dobrava, Jesenice, Kamna gorica, Kropa, Lesce, Leše, Ljubno, Mošnje, Ovshe in Radovljica; skupno je bilo torej v sprevodu 13 bander, ki so jih nosili mladeniči dotičnih župnij. Za banderi so se uvrstile dekliške Mar. družbe po tem-le redu: Ribno, Ježica, Zasip, Stranje, Rob, Selca, Železniki, Reteče, Šmarje-Sap. Tomišelj, Sv. Križ pri Litiji, Smlednik, Sv. Gothard, Idrija, Radovljica, Vojsko, Bohinjska Bela, Zagorje ob Savi, Ledine, Dev. Mar. v Polju, Leše, Jesenice, Mirna, Mošnje, Vrhnika, Kropa, Črmošnjice, Št. Jurij pri Šmarju, Škofja Loka, Goriče, Cerknica, Bled, Št. Peter v Ljubljani, Srednja vas v Bohinju, Gorje, Kolovrat, Sora, Kamnagorica, Preska, Uršulinska ter Križevniška v Ljubljani, Podzemelj, Tržič, Kranj, Križe, Koroska Bela, Ljubno, Št. Vid nad Ljubljano, Trnovo, Notr., Moravče, Breznica, Predoslje, Črnomelj, Naklo, Trstenik, Studeno, Šmartno pod Šmarno goro, Knežak, Goričica in Ribnica, skupaj 60 zastav.

Mladeniške kongregacije so prihiteli z zastavami iz nastopnih krajev: Križanki v Ljubljani, Cerknica, Selca, Trnje, Predoslje, Gorje, Preska, Kamna gorica, Goriče, Škofja Loka in Jesenice, skupaj 11 zastav.

Izobraževalni društvi Tržič in Srednja vas, 2 zastavi.

Bralno društvo iz Gorij: 1 zastava.

Ognjegasna društva: Gorje, Bohinjska Bela in Leše, 3 zastave.

Za vsako teh zastav so pojoč ali moleč korakali društveni člani z znaki na prsih. Okoliška društva so bila zastopana polnoštevilno.

Takoj za društvi sta sledila jesiški ter blejski pevski zbor, ki sta pod osebnim vodstvom skladatelja č. g. Kimovca in s spremljevanjem slavne zdravniške godbe z Bleda dovršeno prepevala krasne Marijine pesmi. Petje z godbo je udeležencem silno ugajalo.

Za pevci se je pa razvrstila od vseh strani dežele došla duhovščina. Vseh duhovnikov pri sprevodu smo našli 111, med temi 88 oblečenih. V ornatu jih je bilo s presvetlim knezoškofom in mil. gg. proštom ravno 16. Štirje oo. frančiškani so nosili na nosilnici kronano podobo M. B., za podobo so pa šli prevzvišeni knezoškof in oba prošta z asistenco.

S tem je bil nekako zaključen prvi del sprevoda. Drugi del so pa tvorili številno zastopani moški občinski odbor ter številni zastopi okoliških občinskih odborov, za temi pa nepregledna vrsta romarjev iz krajev, od koder ni bilo nobenega bandera ali zastave. Med temi so bili po veliki večini možje, ki so korakali po štirje in štirje ter tvorili pravo sveto armado.

Ves sprevod se je pomikal v dolgosti ene cele ure iz česar se da pač sklepati, kolika je bila udeležba.

In vendar je bila med obhodom do zadnjega kottička napolnjena prostorna breška cerkev, zunaj na trgu in v drevoredu in pred hišami sploh se je pa le malo poznalo, da se nahaja toliko tisoč vernikov izven breške vasi na odprtem polju.

Le z največjo težavo so vrli moški in kannogoriški gasilci pod vodstvom svojih načelnikov pripravili sredi cerkve toliko prostora, da se je mogla vrniti v cerkev duhovščina s podobo ter del zastav, vse drugo je pa moralo ostati zopet na prostem okoli cerkve.

Ura je odbila že polu 12., ko se je vrnil k cerkvi prvi del sprevoda. Kronano podobo M. B. so dvignili na nalašč prirejen podstavek nad tabernakliem, odkoder jo more zazreti

oko vsakega vernika in kjer ostane skozi celo osmino.

Sedaj se je pričela knezoškofova pontifikalna sv. maša, pri katerem je s spremljevanjem orkestra precizno prepeval domači pevski zbor pod vodstvom g. organista.

Z zahvalno pesmijo se je ob 1. uri popoldne zaključila prekrasna dopoldanska slovesnost, ki ostane gotovo vsakemu udeležencu v neizbrisnem spominu. — Popoldne ob 6. uri je bil slovesen govor, govoril je stolni vikar Jožef Potokar iz Ljubljane o predmetu: Marijine pomoči potrebujemo v sedanem veri in cerkvi sovražnem času. Po pridigi so bile slovesne litanije, katere je imel veleč. gospod duh. svetnik Mervec iz Št. Ruperta. Tudi pri tej slovesnosti je bilo na tisoče ljudstva.

× × ×

V soboto zvečer je imel preč. gospod dr. M. Opeka slavnostni govor, zatem so bile slovesne litanije. Ob pol osmi uri zvečer je začela vas s cerkvijo v krasni razsvetljavi, posebno lepo je bilo razsvetljeno cerkveno poslopje in pa prostor pred cerkvijo, kjer so bile med mlajši obešene vrste raznobarnih lampijončkov. Vmes so pa spuščali rakete in streljali iz topičev. Vseh mlajev okoli cerkve in po vasi smo našli do 150.

Vsa slovesnost se je izvršila kljub tolikemu navalu v najlepšem redu, za kar gre v prvi vrsti zahvala spretnim in požrtvovalnim gasilcem.

* Nov donesek k domači zgodovini tvori ravnokar izdana knjiga »Zgodovina brezoviške župnije«, spisal Josip Novak, c. kr. učitelj v Idriji; založil je knjigo sedanji brezoviški župnik, č. g. Ant. Žgur. Knjiga nadaljuje nekako A. Koblarjevo zbirko »Zgodovina fara ljubljanske župnije«, le da je rekli bi, pisana še v večjem obsegu. G. pisatelj je služboval štiri leta kot učitelj na Brezovici in je v tem času nabral mnogo zanimivega zgodovinskega gradiva. Poslužil se je najboljših in najzanesljivejših virov, zato priporočamo knjigo z veseljem. Zeleti je le, da bi se našlo tudi v drugih župnijah nekaj tako marljivih mož, ki bi s toliko vnemo zbirali zgodovinske podatke in bi izpopolnjevali domače zgodovinsko slovo. Knjiga se dobi v Katoliški bukvarni v Ljubljani in velja s poštnino vred 2 K 20 vin., vezana 2 K 70 vin.

— Pomanjkanje krme na Notranjskem. Letošnja huda suša, posebno pa črv sta kmetom letos napravila hudo škodo, ki jo bodo v prvi vrsti občutili živinorejci. Sena je bilo malo, otave pa ponekod skoraj nič. Mnogi živinorejci bodo prisiljeni odprodati živino, ker je ne bodo mogli prezimiti. Mi svetujemo županstvom, kmetijskim podružnicam, kmetijskim združenjem itd., naj že sedaj napravijo prošnje na okrajno glavarstvo za državno podporo. V prošnjah naj se navede, koliko sena bi približno potrebovali v posameznih občinah. Mogoča državna podpora bi se uporabila v to, da se pokrijejo ali vsaj znižajo državni stroški. Obenem prosimo tiste, ki imajo seno na prodaj, naj naznanijo svoje naslove c. kr. kmetijski družbi ali »Zadružni zvezi v Ljubljani«.

— Plemenske b'ke cikaste in sive pasme nakupi tudi letos glavni odbor c. kr. kmetijske družbe s podporo poljedeljskega ministrstva. Te b'ke bodo oddajal odbor za polovico nakupne cene na podlagi prošnji, ki naj se vlože do 5. oktobra pri glavnem odboru c. kr. kmetijske družbe v Ljubljani.

Razgled po domovini.

Zborovanje krščansko-socialne zveze na jesenicah v nedeljo, dne 25. avgusta, je bilo, kakor smo kratko že omenili v zadnjem »Domoljubi«, vrlo sijajno. Nad 2000 udeležencev je bilo navzočih. Videli smo društva iz Goriške, Štajerske in Koroške. Zastopana je bila tudi mlada krščanska organizacija iz Trsta po g. Tulu. — V imenu kranjske zveze je poročal podpredsednik Smolnikar, ki je povedal, da je v »Zvezi« združenih 115 društev. — Za Štajersko je poročal podpredsednik ondotne »Zveze«, g. dr. Josip Holnec. — V imenu Korošcev je pozdravil udeležence župni upravitelj g. Arnuš iz Podlublja, ki je poudarjal, da je in ostane Koroška krščanska. — Za Goričane je govoril podpredsednik zborovanja vrli naš rojak dr. Dermastia. Napravilo se je mnogo jako važnih načrtov za bodoče delovanje. Po nasvetu g. Štefeta se sklene, da naj odbor vse potrebno ukrene, da dobi »Zveza« svoje društvene vžigalice, kolek in drugo društveno blago. Čisti dohodek bi se porabil za izobraževalna društva na meji na Štajerskem in Koroškem, posebno pa za ljudske knjižnice. Popoldne se je vršila ob ogromni udeležbi ljudstva velika veselica s petjem in javno telovadbo, pri kateri so zopet nastopili naši vrli telovadci, ki so želi mnogo priznanja in pohvale za izborni nastop. Poseben sijaj je dala temu zborovanju navzočnost petih državno-zborskih poslancev. Bili so to gg. dr. Krek, Pogačnik, Jaklič, Demšar in Gostinčar. Došlo je mnogo brzojavnih pozdravov na ta pomembni shod. Omeniti moramo še, da je bil ta dan otvorjen in slovesno blagoslovljen novi »Delavski dom«, v katerem se je že začelo živahno društveno gibanje.

Porotniki ljubljanski so obsodili mladega visokošolca Ivana Kukla na dve in pol leta težko ječo, ker je mnogo oseb osleparil za nekaj tisoč kron. Najraje izvaablja denar častnikom, ki so mu radi verjeli, ker se je nosil zelo gosposko. Pri obravnavi je bilo okrog 200 radovednežev, ki so prišli gledat nenavadnega obtoženca, mladeniča v najlepših letih, katerega je slaba družba privedla na tako žalostno pot.

Velik shod pri Sv. Joštu nad Kranjem bo na Kvaterno nedeljo. Ta dan zadobe romarji popoln odpustek pod navadnimi pogoji, kolikorokrat obiščejo kapelico sv. stopnjic. Ob tej priliki bo tudi več sv. maš pri Sv. Joštu.

Uradno obvestilo o legarju na Kranjskem dne 27. avgusta 1907. V tukajšnji bolnišnici se zdravi 15 bolnikov na legarju. V Ljubljani sami so 4 bolniki v zasebni oskrbi. Ljubljanska okolica je sedaj prostena legarja. — V postojnskem okraju imamo v občinah Postojna, Slap, Slavina, Št. Peter in Šmihel vsega skupaj 45 bolnikov, med temi 33 v Postojni sami. Iz kočevskega okraja je zglašenih 15 bolnikov in sicer 7 iz Male Slivnice, občina Sveti Gregor, 4 iz Zdihova, občina Mozelj in 3 iz Banjaloke. Bolnikov za legarjem v litijem okraju je skupno 21, včevši 18 slučajev v Zatični občini Št. Vid. Iz vseh drugih političnih okrajev Kranjske je bilo prijavljenih skupaj 6 bolnikov. Število za tifusom bolnih vojakov v tukajšnji c. in kr. vojaški bolnici znaša že nekaj dni stalno 77.

Iz **Z ljubljanskega Južnega kolodvora** se je odpeljalo 1. t. m. na Otoče nekaj nad 5400 cseb. Z Otoč v Ljubljano je vozilo poleg navadnih še pet posebnih vlakov. Tudi iz Ljubljane na Otoče je priredila železniška uprava štiri posebne vlake. Južna železnica je priredila v nedeljo zvečer tudi za romarje posebni vlak proti Celju. Vlaki so vozili kljub

ogromnemu prometu redno. Le večerni 9. vlak se je zakasnil za tri četrti ure. Razven 7. večernega vlaka, ki je imel 10 živinskih voz, so imeli vsi osebne vozove. Na Južnem kolodvoru je v soboto in včeraj mrgolelo romarjev in si se le s težavo preril do blagajne in na peron. — Z državnega kolodvora se je odpeljalo do 6000 romarjev.

Na Brezjah ni bilo zadnje nedelje posebne nezgode, dasiravno se sedaj z zlobnim namenom širijo po Ljubljani različne govorice. Vse nedeljske nezgode na Brezjah obstoje v tem, da je neko žensko vrgla božijast, kakor že preje večkrat, eni oseb pa je prišlo slabo in so jo odnesli iz cerkve.

— **C. kr. okr. šol. svet za goriško okolico** je imel sejo 20. avgusta 1907. Gospica Marija Perc, učiteljica v Skriljah, je dobila radi boleznih polleten, gospica Marija Blažič, učiteljica v Kamniah, radi boleznih šesttedenski dopust. Začasno so bili nameščeni gg.: Franc Mermolja iz Dobrave in za nadučitelja v Črničah; Viktor Zgonik iz Podlake v Dobravljeh.

Solske knjige za vse šole se dobe v Katoški Bukvarni v Ljubljani (poleg stolne cerkve), ki je letos svoje prodajniške prostore zelo razširila, krasno uredila in zalogo v vsakem oziru spopolnila. Poleg velikanske zaloge novih knjig, ima ta knjižarna tudi antikvarijat in se dobi mnogo knjig po nizki antikvarijni ceni.

Vmeščena sta bila č. g. Anton Zore, kaplan na Krki in župnik v Mirno Peč, č. g. Jožef Juvanc, župnik v Rakitni na župnijo v Borovnici.

Nemški dunajski listi poročajo, da namestila dunajska vlada imenovati našega državnega poslanca Povšeta za poljedelskega ministra.

Na Laškem so pričeli liberalci in socialni demokratje ostudno gonjo proti duhovnikom. Izmislili so si vsakovrstne škandale in jih nartili duhovnom. Toda te lumparije socialdemokratov so začele predsedati tudi policiji, zato je policijski načelnik v Rimu izdal posebno okrožnico, v kateri naznanja, da bodo vsi sramotilci in napadalci kakega duhovnika kaznovani z zaporom od treh do 30 mesecev. Takih postav bi bilo treba tudi za naše liberalne in socialistične časnikarske mazače.

Koliko živine je bilo leta 1906 na Kranjskem zaklane. V vseh okrajih je bilo zaklanih lani 27.433 goved, 30.845 telet, 16.960 ovac, jagnjet, koz in kozličev, 52.463 prašičev in 35 konj (v Ljubljani). V ljubljanski klavnici so pobili: 276 bikov, 3935 volov, 324 krav, 8523 telet, 2990 ovc in jagnjet, 2399 kozličev, 8546 prašičev in 35 konj. Veliko zaklane živine so izvozili zlasti na Koroško in v Istro.

Radi opeklin umrl. Posestnikova žena Antonija Hrvat in je postavila na sredjo kuhinje kotel z vrelo vodo, da umije kuhinjsko posodo, pet in pol letna hčerka je padla čezeni in se tako oparila po gornjem in spodnjem telesu, da je drugi dan umrla.

Domača živina na Kranjskem Koncem leta 1906 so našli na Kranjskem 24.289 konj, 129 mul, oslov in mežgov, 210.131 goved, 23.133 ovac, 2920 koz in 112.399 prašičev. Razen ovac in koz, kojih število je padlo, se je živina pomnožila.

Županom na Gočah je izvoljen gospod Rihard Ferjančič, vrli pristaša Slovenske Ljudske Stranke. Svetovalci so: Franc Ferjančič, drugi Andrej Krečič, tretji Alojzij Vidrih. — Častitamo!

Za slovenske polharje — in teh je še vedno lepo število — obeta biti letošnja jesen

mična in zabavna, kakor že dolgo ne. Polhi so namreč vsled ugodne zime in obilnega živeža prav dobro prezimili, vsled česar je bil njih letošnji zarod nenavadno krepk in plodovit. Bukvice in žira je letos na Krimu, v Kočevskih hribih in zlasti na Gorjancih obilo; dobro so obrodili tudi lešniki, ki so — kakor znano — posebna slaščica za polhe; zato bo poljši lov ne le mikaven, ampak se bo tudi vrlo dobro izplačal. Polharji, torej na noge!

Zajčja zalega. Letos bo v notranjskih lovskih revirjih dovolj zajčjega zaroda. Dolga zima je dala dosti zajcev in poljskih miši, kmetu pa — odjedla marsikako drevesce. Pa bo že Bog dal, da ne bodo imeli samo liberalni jagri — »pečenke« ! . . .

Podraženje premoga. Gornješlezka premogovna konvencija je sklenila zvišati od dne 1. septembra t. l. cene za 11 vinarjev na 100 kilogramov. Trgovci s premogom so sklenili prevladati to zvišanje, kakor vedno, na konsumente — in pri tem še kaj profitirati. Lastniki premogovnikov se izgovarjajo s tem, da plačujejo premogokopom večje mezde, trgovci pa trde, da plačujejo voznikom višje voznine, vse to skupaj in še posebne dobičke lastnikom in trgovcem pa bodo plačevali konsumenti.

Slovenske vesti iz Amerike. Umrl je v Broughtonu, Pa., 29. julija v pittsburski bolnišnici Ivan Turk iz Žiberša na Notranjskem. — V Wankeganu se je poročil Josip Slana z Marijo Perne. Zenin je z Dobrove pri Ljubljani, nevesta pa iz Ljubljane. — Novomašnik vč. gosp. Štefanič, ki je bil nastavljen pri cerkvi Z. M. B., a ga župljani po hujškajnu clevelandske »Nove Domovine« niso hoteli sprejeti in mu izročiti ključev, je dobil službo kot kaplan v župniji sv. Petra, — Elly. Minn. V rudniku London vposleni 16-letni Martin Stepan je prišel pod voz, ki mu je strl ramo in tako poškodoval oko, da je uničeno.

Za katoliško časopisje. Na nemškem katoliškem shodu v Würzburgu je zborovalo tudi katoliško tiskovno društvo. Pri tem zborovanju je bil navzoč tudi ljubljanski premil. v. s. knezoškof dr. Jeglič. Predsednik, baron von Frankenstein je škofa prisrčno pozdravil, ker je s svojim obiskom dokazal, kako zelo pri srcu mu je časopisje. Na Bavarskem je med 1000 časniki 200 odločno katoliških. Bavarsko tiskovno društvo ima 10.000 članov. Vzdržuje 25 bralnih društev in 70 ljudskih knjižnic. Došla sta na to zborovanje tudi eichstättski in würzburgski škof. Obravnavalo se je za tem o važnih vprašanih organizacije katoliškega tiska. — Posnemajno vrle katoliške Nemce in skrbimo tudi mi za razširjenje poštenega krščanskega časopisja!

Politično, gospodarsko in izobraževalno društvo za vodmatski okraj, s sedežem v Ljubljani, je deželna vlada potrdila.

Zadružno gibanje. V Celju je bil v sredo sestanek štajerskih zadružnikov; zastopane so bile zadruge iz ljubljanske in celjske zveze. Po daljšem, vsestranskem preudarku se je storil sledeči sklep: Štajerske zadruge, ki jih vodijo pristaši »Kmečke zveze«, naj izstopijo iz celjske liberalne zveze in pristopijo k ljubljanski »Zadružni zvezi«; ako se spozna za koristno, se osnuje nova štajerska zadružna zveza. Ta sklep je bil soglasen. Nato so bili soglasno izvoljeni v štaferski pododbor »Zadružne zveze« sledeči gospodje: dr. Ivan Benkovič, veleposestnik Flis, dr. Verstovšek, vikar Gorišek in dr. Korošec. Za sedež pododbora se je določil Maribor. Tako je prav.

Mi smo to že davno priporočali. Svoji k svojim!

Letošnja trgateg na Kranjskem ne utegne tako izborni izpasti glede količine kot smo pričakovali, kajti veliko škode je napravila toča, primanjkovalo pa je tudi dežja. Grozdje sicer zori, a posledice suše se kažejo povsod. Če ne bode nagajal med trgatvijo trajen dež, bode kakovost kapljice izborna, čeprav je ne bode toliko, kot so vinogradniki upali.

Duhovniški izpremembe v lavantinski škofiji. Župnijski vikar v Št. Vidu pri Ptujju je postal p. Alfonz Svete, dosedanj župnijski vikar p. Andrej Branik je postal kaplan. Iz Št. Vida v Ptuj je premeščen za kaplana p. Pij Vakselj, iz Ptuja v Neunkirchen na Nižnjem Avstrijskem je premeščen p. Mansuet Zöhrer.

Rimske izkopine ob Dunajski cesti. Preiskovanje velikega rimskega grobišča ob Dunajski cesti je končano. Vseh grobov je bilo izkopanih 757; najdenih je bilo jako veliko zanimivih predmetov, ki osvetljujejo kulturo v stari Emoni dokaj jasno in so shranjeni v tukajšnjem muzeju v posebni omari.

Istrski krščanski volivci postajajo vedno bolj nezadovoljni nad svojimi poslanci, ker so se ti raje zvezali z liberalcem Hribarjem, ki ne gre nikdar v cerkev, nego z drugimi katoliškimi poslanci, katerih je 16 združenih v »Slovenskem klubu« na Dunaju. Začelo se je neko krščansko-socialno gibanje, ki utegne nevarno postati raznim »poštumovcem«. Da bi le ne bilo prepozno spoznanje, Hribar naj gre tja, kamor spada, med češke framasone in ne med hrvaške svečenike!

Poslanec Mandič, tržaška »Edinost« in »Slovenec«. »Edinost« se zaletava v brzajavo v »Slovenec« o shodu državnega poslanca g. Mandiča v Jelšanah, katera navaja skoro dobesedno, kar je povedal o zvezi »Jugoslovanskega kluba« z ljubljanskim županom Hribarjem. Ona imenuje to vest »tendenciozno zavito«, torej jo hoče nekako utajiti, odpošiljatelja brzajavke, odnosno »Slovenca« pa postavi na laž pred slovensko javnostjo. Mi pa pribijemo: Vse kar je bilo v isti brzajavki iz Jelšan in kar je prinesel »Slovenec« v št. 186, z dne 14. avgusta t. l. o govoru omenjenega g. poslanca je do pičice resnično. Tako je o stvari in nič drugače on govoril, kar pričajo trije, oziroma štirje zapisniki, katere so pisali razni gospodje med govorom, kar priča lahko vsa, v precejšnjem številu zbrana inteligenca jelšanske občine, katera se baš zgraža nad strankarsko, frivolno, da, v resnici »tendenciozno zavito« pisavo lista »Edinost« v tej zadevi. Kar očita »Edinost« »Slovencu«, naj lepo shrani zase in obrne nase! Ne bomo pustili, da bi Hribarjevi zavezniki proti krščanskemu ljudstvu in duhovščini v Istri Hribarja popisovali drugačnega, nego je v resnici načelnik liberalne stranke v Ljubljani. Te dvojne igre mora biti konec! Če ste liberalci, gospodje, pojdite s Hribarjem, a imejte tudi pogum, to povedati! Če niste, pa bodite toliko moški, da izvajate posledice. Hribar je načelnik stranke, katere glasilo v Ljubljani izjavlja, da je vse krščanstvo laž in sleparija in ki dela reklamo za framasonstvo. Gospodje Mandič, Spinčič, Laginja in drugi, imejte pogum povedati svojim volivcem, da ste s tem Hribarjem združeni in da ravno zato »Slovenski klub« ne more z vami imeti edinosti. Ne zakrivajte tega, kar vsi vemo! Če bo ljudstvo v Istri podučeno, kdo in kaj je Ivan Hribar, potem bo tirjalo od poslancev tudi odgovor, zakaj so se združili z njim proti veliki večini katoliških mož, združenih v »Slovenskem klubu«.

Postojna je od časa nastalega tifusa letos pa do sedanjega časa (računano šest tednov) izgubila povprečno pri obisku jame na dan 50 do 60 tujcev. Kar je bilo letovi-

ščarjev, so pa večinoma že vsi zbežali iz trga! To so nasledki vzorno vpeljanega vodovoda bistrih hydrotehnikov in nič manj bistro kapacitete, kakoršna je poslanec Fr. Arko z njegovim — domišljavim obrazom.

Provincijalni kapitelj frančiškanske provincije je zboroval pretekli teden v ljubljanskem samostanu pod predsedstvom preč. g. gen. vizitatorja P. Vendelina Vošnjaka, provincijala zagrebške provincije. Provincijalom je bil zopet izvoljen preč. P. Placid Fabiani, kustosom P. Kalist Heric, definitorjem P. Bazilij Dolinar, P. Hugolin Sattner, P. Angelus Mlejnik, P. Aurelij Knafelj.

Naznanilo o začetku šolsk. leta 1907/08 v kn. šk. zavodu v Št. Vidu nad Ljubljano. Šolsko leto 1907/08 se prične v sredo, 18. septembra s sv. mašo. — Dan poprej, to je v torek, dne 17. septembra, naj pridejo v zavod vsi gojenci, dosedanj in nanovo sprejeti in se osebno zglaste pri šolskem ravnateljstvu. — Vodstvo kn. šk. zavoda.

+ Nesramno blati Hribarjevo glasilo ljubljanskega škofa zaradi njegovega govora na katoliškem shodu v Würzburgu. Očita mu, da je brezdomovinec, da je Slovence prodal, ga primerja Cibrovemu Jaku, ga zmerja z izdajavcem itd. Sramuje se lahko vsa liberalna stranka take podlosti. Ljubljanski knezoškof je pred celo Nemčijo obrnil pozornost na Slovence, ki si služijo svoj kruh s težkim delom v vestfalskih rudnikih, je nastopil za njihovo narodnost in se priznal za slovenskega škofa, ki tudi v tuji deželi ne pozabi svojih rojakov, ampak zastavi ves svoj vpliv, da jih reši in jim pomaga. Vsled tega se v daljni Vestfalski tudi Nemci učijo slovenskega jezika, da morejo v slovenščini govoriti v cerkvi javno našim rojakom. Ali ni to lep zgled ginljive ljubezni do našega ljudstva in do naše narodnosti? Po skrbi ljubljanskega in münsterskega škofa živa danes slovenščina v Prusiji več pravic, kakor v marsikaterem kraju v Avstriji. In zato glasilo »Slovana« Hribarja tako nesramno blati ljubljanskega škofa! Daleč ste padli liberalci! Kako prisrčno in z največjo častjo so sprejeli v Würzburgu dr. Jegliča, kljub temu, da se je vsenemška liberalna časnikarska jata zagnala proti njemu! V Ljubljani pa vsak pobalin lahko svoje umazane čevlje briše ob škofovski ornat ob zaničljivem krohotu liberalne propale »inteligence«. Slovani se ponajajo s svojo gostoljubnostjo, a k nemškemu županu se mora iti učiti slovenske gostoljubnosti oni Hribar, ki je ob slovenskih katoliških shodih vedno odrekel slovenskim gostom gostoljubljen sprejem.

— Amerikanske poštne reforme. Amerika zniža poštne pristojbine za 60 odstotkov. Pristojnina za pismo iz Amerike v Evropo, ki je doslej znašala 20 cents, bo odslej znašala samo 8 cents.

lj Ponarejeni goldinarji krožijo zopet po Ljubljani. Falzifikati so zelo podobni pravim goldinarjem in imajo tudi lep in čist zvenek. Razločujejo se od pravih samo v tem, da so bolj meglene, svinčenosive kovinske barve, se čutijo nekoliko mastni in da imajo na robu slabo vtisnjeno napis »viribus unitis« precej nerazločen. Letnico imajo 1878. Občinstvo se torej opozarja, da si vsak goldinar dobro ogleda, predno ga spravi.

+ Vabilo na občni zbor »Slomškove zveze«, ki se bo vršil v soboto, dne 7. septembra ob polu 10. uri dopoldne v mali dvorani hotela »Union« v Ljubljani. Dnevni red: 1. Pozdrav. 2. Nekaj misli o našem gmotnem stanju. (Nadučitelj Štefan Primožič.) 3. Socialno delovanje učiteljice. (Gdčna učiteljica Mira Regali.) 4. Krščanska vzgoja. (Nadučitelj Julij Slapšak.) 5. Etika in moderna šola. (Profesor Evgen Jarc.) 6. Birokratizem v šoli. (Nadučitelj Štrukelj.) 7. Naša stanovska politika na Kranjskem. (Učitelj Fr. Jaklič.) 8. Odborovo

poročilo. 9. Volitve. 10. Slučajnosti. V Dobropoljah, dne 20. avgusta 1907. Za »Slomškovo zvezo«: Fr. Jaklič, t. č. predsednik. Vabila na občni zbor »Slomškove zveze« so pošla. Gospodje in gospodične, ki jih niso prejeli, naj blagovolijo oprostiti. Vabijo se tem potom.

+ Velike vojaške vaje. Ljubljanska pehotna divizija se zbira okoli Kranja, da odrine proti Koroški na cesarske vaje. Med potjo so neprestano vaje. Kakor se nam poroča, ljubljanska pehotna divizija ne bo korakala čez Ljubelj na Koroško, marveč koraka čez Kokro v Železno Kapljo na Koroškem. Marš je urejen tako, da se združi ljubljanska pehotna divizija z graško, nakar prične III. armadni zbor operirati proti inomoškemu. — Tržaška brigada bo 1. septembra prekorčila Ljubelj ter nastopila z ljubljansko divizijo v sovražno črto III. armadnega kora proti tirolskemu armadnemu koru. Poveljnik vzhodne armade je podmaršal Potiorek, zahodne armade nadvojvoda Evgen. Letošnje vojaške vaje so jako naporne, ker se ne vrše tako kakor so se vršile druga leta. Vojaki oddelki operirajo natančno tako kot v vojni in ne vedo naprej prav nič kje bo prenočevanje in kje menaža. Tudi konji silno trpe in se je pojavila med vojaškimi konji bolezen smrkvost. 19 konj so že ustrelili. S to vojaško vajo hoče novi poveljnik generalnega štaba Hötendorff dokazati, da je bila prejšnja vojaška struja pod Beckom zastarela. V tem ima največjega podpiratelja nadvojvoda Franca Ferdinanda, ki bo na cesarskih vajah poleg Hötendorfa. Pri cesarju se bodo nahajali razsodniki.

+ Žrtve letošnjih vojaških vaj. S Koroške se poroča: 26. m. m. so zapustili oddelki, ki so koncentrirani v Deutschlandsbergu. — to je pešpolka 7. in 17., bosanski polk 2, dva lovski bataljona, zborni topniški polk 3, divizijski topniški polk 9, več strojnopuškinih oddelkov, zrakoplovni, pogorskotopniški, brzajavni, poštni, pekovski in sanitetni oddelki — svoje bivališče in se napotili skozi Eibiswald na Radl, visok 1005 metrov. Bili so utrjeni, pa so morali izvršiti naporno ponočno prednestrano vajo. Spali niso nič. V jutro 27. m. m. se je vaja vršila dalje do opoldne, nakar so odkorakali vojaki v svoje ubikacije v Spodnjem Dravogradu, na Muto in Vozenice. Na tem potu so jeli vojaki vsled naporov in vročine cepati in padati po tleh. **Dva vojaka 17. pešpolka in en prostovoljec od lovskega bataljona so umrli.** Vzlic temu se vojakom ni dovolil počitek, ampak so morali 28. m. m. korakati dalje do sv. Pavla, kjer so šele 29. m. m. uživali nekaj počitka po znanih podih. **Vsega skupaj je zbolelo 500 mož in sicer od 17. pešpolka 80, od 2. pešpolka 70 in od 7. pešpolka 60.** Vrhtega odirajo vojake na nečuten način tako, da si ničesar kupiti ne morejo. — Kaj naj k temu pripomnimo? Da je nova taktika šefa generalnega štaba Konrada pl. Hötendorfa izvršna in da ima, soditi po teh slučajih, le to napako, da ni za navadne umrljive ljudi prirojena. Skoro je netočno govoriti o vojaških vajah, ampak zdi se, da je to že nekaka vojska, ko imamo že nekaj mrtvih. In to je vse šele uvod k cesarskim vajam. Kar se namreč zdaj vrši — tako pravijo strategji — to so šele nedolžne predvaje, prave pa šele pridejo. Mi pa stojimo čisto onemeli pred to visoko strateško modrostjo, ki v miru dela z vojniki poizkuse, ali morejo natovorjeni s 26 kilami v telečnjaku in 140 patronami v tej vročini korakati od 4. ure zjutraj brez prestanka in odmora do 1. popoldne, povrhtega plezati po hribih in graphah in izvrševati naskoke v diru, ponoči pa mesto kratke, recimo dveurne vaje, celo noč bdeti in stražiti ter čakati na »sovražnika«. Pa recimo, da je tudi to potrebno, čemu se pa vojakom potem takoj ne privoščijo en dan počitka, ampak se dalje gonijo? Toda to so tako visoka vprašanja mo-

derne taktike in strategije, da spoštljivo umolkujemo in prepuščamo rešitev generalnemu štabu, besedo pa — parlamentu.

Ij Stanovanje za dijače. Kakor je znano, se je že pred letom ustanovilo v Ljubljani »društvo dobredelnih gospej« v pomoč dijakom, s tem namenom, da bo skrbnim staršem pripomoglo do dobrih stanovanj za njihove sinove, ubožnim pa prav dobrim dijakom tudi prispevalo k stanarini, kolikor bo moglo. Zdaj ima društvo odbranih nekaj prav dobrih dijaških gospodinj, katere bo lahko z dobro vestjo pripočalo onim, ki se bodo oglasili pri tem društvu. Ker pa popolnoma primernih in prav lepih stanovanj hišni gospodarji iz lahkoumevnih vzrokov ne oddajajo radi dijaškim gospodinjam, zato je društvo kupilo tudi lasten dijaški dom z vrtom, kamor bo sprejelo sinove, zlasti iz premožnejših rodbin. Dasi pa hiša še ni vsa plačana, vendar bo društvo — zaupajo na dosedanje radodarnost mladinoljubov — že letos tudi oddajalo nekaj stanovanj brezplačno ali po znižani ceni. Celotna plača znaša na mesec 36 K. — Pismeni oglosi ali prošnje naj se pošljejo na naslov: Kanoniku Ivanu Sušniku v Ljubljani. Naznani naj se ime učenca, v katero šolo bo hodil in, če prosi znižanja, koliko bo sam plačeval. Kdor pa pride osebno v Ljubljano, naj se oglosi v društvenem dijaškem domu: Škofje ulice št. 20, in sicer od 8. do 12. ure.

Gorenjske novice.

Iz kamniškega okraja.

g Iz Mengša. Na Mali Šmaren bo »Katoliško slovensko izobraževalno in podporno društvo v Mengšu« obhajalo svojo desetletnico. S to slavnostjo bo združena tudi otvoritev »Društvenega doma«. Bratska društva se vljudno vabijo, da se udeležijo te slavnosti. Mengeš leži ob kamniški železnici. »Društveni« dom je le četrt ure oddaljen od kolodvora. Vlak odhaja iz Ljubljane v Jarše-Mengeš ob 7 uri 28 min., iz Jarš v Ljubljano popoldne ob 5 uri 15 min. in zvečer ob 9. uri. Slavnost se vrši ob vsakem vremenu, ker je v »Društvenem domu« dovolj prostora, če bi bila udeležba tudi obilna. Na Mali Šmaren v Mengeš, bratska društva, da se bratski poveselimo in navdušimo za nadaljno delo. — Tekom desetih let je društvo izvršilo mnogo kulturnega dela. Zelo je razširilo katoliško časopisje v svojem okolišu, iz knjižnice se je prebralo do 7000 knjig, priredilo se je do 60 podučnih predavanj in okrog 20 gledaliških predstav in nekaj veselice, poučevalo se je v petju, ima tudi svoj tamburaški zbor. Iz tega se razvidi, da društvo blagodejno deluje in da je velicega pomena za Mengeš. — Društvo je ustanovil mengeški kaplan, gosp. Tomaž Rožnik, sedaj župnik v Selcih. Preosnoval ga je in skrbno vodil gosp. Anton Golf, sedaj župnik v Strugah. Velikih zaslug za razvoj društva si je pridobil g. Ivan Baloh, sedaj kaplan v Dobropoljah, ker je jel zbirati doneske za »Društveni dom«. Udje vedo ceniti zasluge teh mož za društvo; zato jih je društvo na izrednem občnem zboru dne 14. julija t. l. imenovalo za svoje častne ude. — »Društveni dom« v Mengšu je izmed najlepših in največjih »Društvenih domov« na Slovenskem. Stoji na najlepšem kraju v Mengšu in je enonadstropen. V prvem nadstropju je velika dvorana s krasnim gledališkim odrom za predstave, shode in druge priredbe. Ostali prostori se bodo porabili v razne društvene namene. — Spored slavnosti desetletnice društva in otvoritve »Dru-

štvenega doma« je sledeči: V soboto, dne 7. septembra ob 8. uri zvečer: Mirozov z godbo po Mengšu. V nedeljo, dne 8. sept.: 1. Ob pol 9. uri popoldne: Sprejem gostov na kolodvoru v Jaršah. (Vsa druga društva se sprejemajo na določenih krajih. 2. Odhod s kolodvora z godbo v »Društveni dom«. 3. Ob 3/4 10. uri: Odhod vseh društev z zastavami v farno cerkev. 4. Ob 10. uri: sv. maša s cerkvenim govorom. 5. Ob 11. uri: Odhod društev nazaj v »Društveni dom«. 6. Blagoslov »Društvenega doma«. 7. Slavnostni govor. 8. Ob 12. uri: Skupen obed v gostilniških prostorih »Pri Jelenu«. Pri obedu svirajo tamburaši. Ob 3. uri popoldne: Predstava v »Društvenem domu« s sledečim sporedom: 1. Prolog, govori Iv. Rode. 2. Sv. Elizabeta, grofinja turinška. Igra v petih dejanjih. Vstopnina: Sedeži I. vrste 1 K, II. vrste 80 v, stojišča 40 v. Dohodki te igre se porabijo v pokritje stroškov za novi oder. Preplačila se hvaležno sprejmejo. Ob pol 5 uri popoldne velika ljudska veselica na vrtu »Društvenega doma«. Godba, petje, tamburanje, razni govori itd. V mraku zažiganje umetelnih ognjev in raznih novih raketov. Splošna prosta zabava. Vstop prost.

g Od sv. Katarine na Rovih. V nedeljo, 1. septembra smo imeli v našem izobraževalnem društvu podučno predavanje. Govoril je g. Slavko Ravnihar. Na kratko je očrtal gospodarstvo naših pradedov in njihovo preprosto ekonomsko stališče, potem pa je prešel na našo dobo z njenimi zamotanimi gospodarskimi pojavi. Skiciral je razliko gospodarske tehnike veleposestnika in malega kmeta in koristi vporabe strojev, prodaje na debelo itd. pri prvem. Povdarjal je, da vseh teh koristi zamore postati deležen tudi mali posestnik, pa le v močni zvezi s svojimi sovrstniki, — v zadružništvu. Prepreči se morajo dežele in države s prodajalnimi združenji za kmetijske pridelke in živino; tudi kmetiški obrt morajo vzeti v roko zadruge, tako mlinarstvo, pekarijo, mesarstvo, pivovarstvo, vinstvo itd. — potem šele bomo kmetje narekovali cene na svetovnem trgu, in ne oderuhi in judje na borzi. Spodbujal nas je g. govornik k kmetijskemu računstvu, ki nam bo pokazalo, da pri žitu gospodarji ne zaslužimo niti toliko, kot ljubljanski cestni pometalci in da je le v umni živinoreji za nas še rešilna deska v vesoljnem potopu kmetijstva. Gospodinja je opozarjal g. govornik predvsem na snago v hlevu in kuhinji in svaril ob sklepu vse pred morečo kugo alkohola. Z veseljem smo dobili zagotovilo g. predavatelja, da ga še večkrat pozdravimo v svoji sredi, da nam obrazloži še razne zagonetke modernega gospodarstva. Zato pa pozivljamo naše može in mladeniče, da pohajajo v obilnem številu podučne naše shode in se ne dajo morda v tem oziru osramotiti od žen in deklet, ki se zde včasih poduka bolj željne. — Dne 15. sept. obhaja naša dekliška Marijina družba desetletnico svojega obstanka. K tej slovesnosti so prijavila svojo udeležbo že sestrška društva iz Mengša, Homca, Stranj in Gozda z zastavami. Prosimo preč. vodstva tudi ostalih dekliških Marijinih družb naše dekanije, da se čim preje odzovejo našemu vdanemu vabilu in prijavijo udeležbo.

g V Kamniku na glavnem trgu je samo en prodajalec sadja, zato sam diktira (določuje) ceno. Če ti ni všeč, pa pojdi v Ljubljano, Gorico ali Vipavo. Le tako je mogoče, da prodaja sedaj n. pr. grozdje po 32 kr. ali 64 vinarjev kilogram, ko se v Švici dobi za 10 krajcarjev! Tujcem, ki prihajajo že mnogo let v Kamnik na letovišče in zdravilišče, se zares čudno zdi, da ni tukaj več prodajalcev. Ali ne more slavn občinski svet tu nič pomagati? Želeti bi bilo v interesu mesta in tujcev, ki

radi že iz zdravstvenih ozirov segajo po sadju. Pa je tako neznansko drago! Ali je samo en Vrhopoljec na Kranjskem? Kje ste drugi Vipavci, zlasti vi Budančji, pošteni in podjetni, ki slovite daleč po svetu, dajte, pripeljite nam več grozdja, breskev, fig itd.

Iz raznih krajev Gorenjske.

g Iz Smlednika. Svoje dni smo že omenili, kako potrebno bi bilo pri nas izobraževalno društvo. Kdor je bil navzoč pri slavnostnih govorih na Jesenicah, ali pa se zanimal za uvodni članek »Dan na Jesenicah«, priobčen v »Slovenca«, bo gotovo zaželel, da bi se tudi pri nas zbudili in pričeli napredovati. Na raznih krajih krasne Gorenjske se lepo razvijajo izobraževalna društva, a v Smledniku spi izobraževalno društvo smrtno spanje. Zbudite ga torej! Zato pa vi katoliško zavedni mladeniči in može — na vstrajno delo!

g Iz Predoselj. Veselica, katero je priredila knjižnica »Slov. dij. zveze« na Suhi, je nad vse pričakovanje dobro uspela. Vse točke, katerih ni bilo malo, so se prav točno in dobro proizvajale. Pevski zbor, močan 16 pevskih moči, je nad vse dobro rešil svojo nalogo. Posebno ljubka je bila prva pesmica »Pozdrav«. Pri drugi Nedvedovi »Nazaj v planinski raj«, ki velja za zelo težko, je zbor pokazal, da je kos tudi večjim skladbam. Zato vsa čast g. pevovodju A. Ovnu, ki je gotovo največ pripomogel, da so se vse tri pevske točke tako dobro in lepo završile. Igravci so posebno pri igri »Zamujeni vlak« tako izborno igrali, da ne vemo, komu bi dali prednost. Nič se ni opazilo, da bi bilo kaj prisiljenega in priučenega. Druga igra, ki je bila dozda le enkrat še igrana, bi bila bolj primerna za kako mesto. Vendar so se igralci popolnoma vtopili v svoje vloge in sta posebno obe glavni vlogi Tršan in dr. Vrtin izvrstno rešila svojo nalogo. Najboljše so pogodili igralci zadnji prizor, volivni shod, ki gotovo še ni poznal novih ostrih paragrafov o volivnih shodih. Prosta zabava je potekla med petim zborovim in šaljivimi kupleti g. Potuška iz Kranja jako hitro. Završila se je okoli 11. ure. Za pijačo in jestvine so skrbele z vso postrežljivostjo suška dekleta Fendetova, Španova, Lombarjeva, Markčeva in Kukovčeva, za kar jim vsa čast. Veselice se je udeležilo poleg obilne množice domačinov tudi mnogo gostov iz Kranja, Voklega in Gorič. Upamo, da nam priredi knjižnica ob priliki zopet enako zabavo.

Dolenjske novice.

Iz litijskega okraja.

d Zagorje ob Savi. Redar zaboden. Iz Zagorja ob Savi se nam piše: V nedeljo večer, dne 25. avgusta, se je vračal rudar Pavel Grčar z dvema bratoma in J. Drnovškom iz Kisovca, kjer ima njegov starejši brat gostilno, mirno domov proti Potoški vasi. Naenkrat se pridruži za njimi sedem domačih fantov-rudarjev, ki so imeli zaradi nekkih besedi iz gostilne nanje piko. 18-letni Bučar dohiti Pavla Grčarja, ga sune z nožem v hrbet in mu zada globoko rano. Malo je manjkalo, da mu ni prerazal srčne mreže. Potem so ga obdelavali še s kamenjem. Tudi Drnovšek je dobil v ramo rano z nožem. Druga dva sta ušla. Vzrok: pijančevanje in podivjanost. — Ne hodi s cigareto v ustih spat. To si bo gotovo dobro zapomnil neki P. iz Zagorja ob Savi. Pozno v jutro je prišel v

ponedeljek od neke veselice domov, pozabil na gorečo cigareto in trdo zaspal. Vnela se je postelja. K sreči so ljudje od zunaj ogenj zapazili, fanta vzbudili in ogenj zadušili; drugače bi mu bilo šlo lahko za življenje.

d Šmartno pri Litiji. Umrli je v petek zvečer ob pol 11. znana gospa Marija Robavs roj. Porenta. Pred časom se je tako nesrečno ožgala, da je morala v bolnišnico. Odtlej je trpela velike bolečine. Vrnila se je domu, a ni ji bilo več pomoči. Okrog 8. ure je bila predvidena, a čez dobre dve uri je nepričakovano umrla. Pogreb je bil veličasten v nedeljo popoldne, ker je njen soproj podžupan šmartinski, načelnik požarne brambor itd. Naj v miru počiva! — Tam gori v Gradišči je na Veliki Šmaren dan Medvedov fant napravljaval ogline in napravil poleg 11 že poprej napravljenih še na praznik pet vreč oglja. A drugo jutro dobi sam pepel. Ponoči je vse ogline zgorelo. Ni bilo namreč še popolno ugaslo, pa se je vnelo. Vidiš fant, ne sme se na tako velik praznik delati.

Velika Loka. Dne 19. avgusta so bile pri nas občinske volitve. Zmagala je S. L. S. v vseh treh razredih. V tretjem se liberalci še pokazati niso upali. V II. smo mi dobili 55 in v I. 21 glasov. Liberalci pobiti kot snopje.

d Uradni razglas o tifusu v litiskem okraju naznanja, da je vseh bolnikov 21. V Št. Vidu in Zatičini 18, drugod po okraju še 3. Sedaj se poroča, da je v zatiškem samostanu tifus ponehal in da nekateri že lahko zapuste postelj.

Struške novice.

d Dobro jih je včepnil predzadnji »Domoljub« našega župana in njegove tajnike, ker so pri zadnjih volitvah v čestni odbor v Ribnici volili z liberalci in liberalce. Mi pa povemo vsej slovenski javnosti, da se ti moške kažejo pri nas povsodi, zlasti pa ob občinskih volitvah kot pristni klerikalci, a da so znotraj taki pobeljeni grobovi, tega pri nas pa še nismo doslej vedeli. Možno so se nemara začele hlače tresti, ko so prišli skupaj z ribniškimi liberalci in vpadel jim je pogum, ti so jih te neznačajne hitro pregovorili in pridobili na svojo stran. Tako so storili ta škandal sebi v sramoto, naši stvari pa v škodo. To je res politično izdajalstvo, katero dokazuje, kako neznačajni so ti naši moške in katero zahteva, da se jim izreče graja. Naše ljudstvo pa ogorčeno obsoja tako sramotno postopanje.

d Letina bode pri nas srednje dobra. Največ škode nam dela ta preklani črv, katerega se je prikazalo letos v toliki množini, ko še jako mnogo let ne poprej. Veliko škodo dela zlasti po njivah, kjer spodieda poljske sadeže. Sadja bode zelo malo. Malokatero leto smo ga tako malo pridelali kot ga bomo leto, samo za poskusiti ga bode.

d Sprememba pri šoli. Ker je dosedanja učiteljica prestavljena, bomo dobili novega učitelja, kateri pride k nam iz Ribnice. Upamo, da bode marljiv in krščanski v svojem delovanju in da se bode tako znal priklopiti željam ljudstva ter si bode tako pridobil njegovo naklonjenost.

Iz Šmarja pod Ljubljano.

d Magdalenska podružnica, ki je bila že zelo revna, bo letos znotraj in zunaj prenovljena. Postavil se bo tudi nov glavni altar, za katerega je načrt že narejen. Mnogo turistov in zunaj prenovljena. Postavil se bo tudi nov glavni altar, za katerega je načrt že narejen. Mnogo turistov in drugih tujcev prihiti vsako leto k tej cerkvi, odkoder se odpira lep razgled po gorenjski dolini. Popravilu cerkve so se upirali samo tisti, ki najbolj upijejo in

najmanj dajejo in to so oni, ki se štejejo med liberalce.

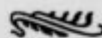
d Spomin na 13. majnik še vedno ne dá miru našemu ljubemu Ogorelcu. Takoj popoldne istega dne je stuhotal, kako naj se znosi nad našimi kmeti, ker mu jih je ostalo zvestih samo osem, da so šli za Žirovnika na volišče. In kaj zgrunta brihtna glava? Pred dvema letoma je menda Ogorelec dal za šmarsko občino neki osebi štiri krone. Sedaj je šele Ogorelec spoznal, da najlože kaznuje in spravi na kant šmarsko občino s tem, da izroči to velikansko tirjatev advokatu. Je pač res, človek na stara leta postane otročji. — K temu neslanemu koraku pripomnimo sledeče: Ali ne diši Ogorelčeva žlahta po občinskem in cerkvenem denarju? Kdo je tako izborni gospodaril v šmarski občini, da je s tinto polil županske knjige iz strahu pred računi? Kdo je s cerkvenim denarjem zidal gumniški kapelici drago kakor žefran in si z istim denarjem postavil v kapelici mramornato spominsko ploščo s predrznim opominom, naj se pozni rodovi spominjajo v hvaležnosti takega dobrotnika? O, spominjali se bodo, pa ne v hvaležnosti.

d Veselo novico je prinesel »Slovenec«. Sporoča namreč, da namerava v ljubljanski okolici za deželni zbor kandidirati zopet Žirovnik. Ko je neki naš kmet bral to novico, je zaklical: Koliko neki plačajo liberalci Žirovniku, da ga vodijo kakor medveda okrog — ljudem v posmeh?

Iz raznih krajev Dolenjske.

d Občinske volitve na Veliki Loki so bile 19. avgusta. Španec je že davno popred kupoval telice, da bi malo poagitiral, pa ni našel nobenega teleta. Na Veliko mašo so šli na Čatež loviti kaline, pa niso nič vjeli. — Od naše stranke se je jako malo agitiralo. Ljudje so sami spoznali, kam jih mora pripeljati brezverska gonja, ki jo vodijo naši liberalci pod vodstvom nadučitelja Potokarja proti cerkvi, duhovnom in vsem našim napravam. Z vodnikom, ki je tak duševni velikan, morajo seveda propasti. Dobro so vedeli tudi naši ljudje, da bi liberalci, ko bi dobili občino v roke, precej poizkusili z občinskim denarjem plačati dolge požarne brambor in razširiti šolo. Prišli so torej v tako obilnem številu, da v tretjem razredu nasprotniki še poizkusili niso. Pustili smo jim brez boja dve podobčini, ker seme se mora ohraniti. Če res kaj pametnega vedo, bosta ta dva lahko povedala v sejah. V tretji razred so bili naši izvoljeni skoraj soglasno. V drugem so poizkusili nasprotniki. Dobili so po 15 glasov, naši 55. Ko bi bila sila, se bi lahko število naših glasov še pomnožilo. Prvega razreda so si bili nasprotniki gotovi. Zbrali so se pri Korletu in veselo pili na slavno zmago. Naši moške so čakali mirno zunaj volišča. Zmagoslavno so prikorakali v šolo. Med njih kandidati je seveda moral biti veliki učenjak, ki je med birmo po polnoči študiral, kako lepi so bili mlaji, škofu na čast postavljeni, učitelj Potokar. — Glasovanje je bilo končano, vladni komisar je naznanil izid volitev: naših 21 glasov, nasprotnih le 15. Žalostno so se nagnile ponosne liberalne glave, nobeden ni drugega pogledal, poparjeni so se nekateri izgubili po gostilnah, drugi domov ter kleli in pili nad temi klerikalci, ki se drznejo pokazati, da imajo tudi med največjimi davkoplačevalci veliko večino. Liberalna klika z najboljši zagrizenimi kolovodji ne pride več nazaj v občinski odbor. Mirno in dostojno se je vršila vsa volitev. Kakšna volitev pa je bila pred tremi leti na Veliki Loki? — In vendar si upa neki dopisnik v »Narodu« trditi, da so se godile nečuvne reči, ne da bi dokazal le eno samo nepravilnost. Tako farbatu znajo le liberalci. — Človek, ki je jedel toliko

let duhovski kruh, surovo napada svojega dekana in domačega župnika. — Nam je to prav, ker se bodo ljudje tem preje s studom obrnili od takih ljudi. — Videli smo pa tudi dobro, kdo je volil z nasprotniki. Čas bo, da tudi naši začnejo izpolnjevati načelo: Svoji k svojim. — Nobeden v liberalno krčmo, nobeden v liberalno gostilno!

Notranjske novice.

Idrijske novice.

n Gostinčar ima vendar nekaj uspeha. Upraviteljstvo in vodstvo eraričnih gozdov je dobilo nalog, naj vendar napravi nov red za drvarje v eraričnih gozdih. Pospešil je vso zadevo naš poslanec, ki je na Dunaju v tej zadevi storil potrebne korake.

n Kje so deželne podpore? Za leta 1905, 1906 in 1907 ima županstvo na Vojskem dobiti za vzdrževanje ceste Idrija-vojsko deželno podporo. Kdo je kriv, da podpore niso izplačane? Klerikalci gotovo ne. V deželnem odboru liberalci, načelnik cestnega odbora liberalci, župan na Vojskem liberalci. Liberalna gospodarstva so res vzorna. Liberalni župani nimajo v redu računov.

n Liberalci, so samo predrzni. Vsi stransko vpijejo, kako so natančni in dobrohotni, a glej, če je le liberalci vmes, je že vse zmešano. Glej na mlekarjo v Črnem vrhu — Julče noče odgovoriti na Slovenčevu priglasenje, zakaj so zmedeni občinski računi — Magajnar na Vojskem tudi še ni dal vpregled občinskih računov, dasi se je očitno govorilo, da precej prvo leto njegovega županovanja ni bilo vse v redu.

n Liberalci slabi pomočniki. Za Navršarja se prav noben liberalci prav nič ne zmeja. Tukaj bi bilo treba pomoči! Liberalci, kje je vaša odkritosrčnost? Na pomoč morejo vedno priti le klerikalci. Liberalci, pomagajte trpinom, to bo več izdalo, kot vse vaše vpitje o nikdar siti farški bisagi.

n Cesta v Kanomlji. Ta cesta je zares slaba — očka Gruden, poskrbite vendar, da Kanomljanci dobe kako podporo in popravijo to cesto. Če je ne boste popravili, se vam še ob volitvah za deželni zbor ne bo varno peljati po tej cesti.

n Novost na Vojskem. Gačnikar meni napraviti železno žico, po kateri bi spuščal les v Hotenje. Da bi se le vresničila njegova misel, ljudstvo bi imelo od tega mnogo koristi, prodajalo bi lahko dražje les in tudi voznina živil bi ne bila tako ogromna, kakor je sedaj.

n Z nožem zabodel v treh in močno ranil je neki idrijski fant zidarskega mojstra M. Moravca v njegovi hiši. Rana je bila tako huda, da se je mož onesvestil. Življenje je še v nevarnosti. Kdo da je tega obžalovanja vrednega čina v prvi vrsti kriv, to bo dognalo sodišče.

Vipavske novice.

n Toča nas je obiskala dne 30. avgusta popoldne. Po nekaterih vinogradih je napravila precej škode. Dobro le, da ni šla z vetrom in da je padala med dežjem. Pomlad je kaj lepo kazala, pobesila je po trtah grozdja, da malokatero leto tako. Poleti pa je pritiskala suša; v zadnjem času nismo imeli celih 14 dni kaplje dežja, manjkalo je vode za ljudi in živino, nazadnje pa še toča... Vendar upajmo, da nas Bog obvaruje nadaljnih nesreč, da ob trgatvi ne bomo nezadovoljni in da bomo imeli vsaj toliko, kolikor potrebujemo za življenje. Je že tako na tem svetu. Bog nam pošilja nadloge, da spoznamo, da zemlja

ni kraj prave sreče, da smo vztrajni za drugo, boljše deželo, v katero bomo prišli gotovo, če bomo sprejemali, karkoli nam pošlje božja roka.

n Občnske volitve. V Podkrajju občnske volitve še sedaj niso razpisane, čeprav so bile reklamacije rešene že 5. julija. Kaj je vzrok tega odlašanja, ne vemo. Pa menda vsaj niso državnozbornske volitve toliko utrudile c. kr. okrajnega glavarstva v Postojni, da bi moralo še sedaj počivati?? Na Slapu so pa imeli občnske volitve dne 30. januarja tekočega leta. Vložen je bil rekurz, ki pa še do danes ni rešen. Z brzoparom v Postojni pač ne delajo, morda je pa glavarstvo bolno na tifusu? Ali kaj? Na Slapu je dvetretjinska večina S. L. S. in vendar vlada manjšina že celih pet let, ki se tako krčevito drži občnske hiše, čeprav ve, da nima zaupanja pri ljudstvu. Nobena konjska muha ni tako sitna kot so liberalci. Povej jim stokrat: ne maramo vas — ne pomagamo nič. Nekaj mora vendarle stvar nesti, ker se je tako drže kot klop krave — saj liberalci ne stori nobene stvari zastoni. Minister odstopi, če nima zaupanja, liberalci ne. Pa pravijo, da so liberalci olikani. Vsak židovski agent zastopi več olike kot liberalci.

n Ljudski glas gre po Vipavi, da bo ljudstvo rešeno velike more, ko bo šel iz Vipave sodni adjunkt gospod Gvido Mihelič.

n Kako si gredo na roko. Slavni »ljudski prijatelj« Punčuh je duša posojilnice, pomagata mu župana vipavski in slapenski. Punčuh pa je enemu naših mož zabrusil v obraz, da je plačan agitator. Punčuh je bil obsojen v Vipavi na 30 kron. Vložil je priziv na Ljubljano. In oba župana, vipavski in slapenski, sta dala uradno izjavo, da beseda »plačan agitator« v vipavski dolini ni žaljiva. Ljubljansko sodišče je bilo seveda drugačnega mnenja. Zdaj pa poskusite, ljudje božji, recite Petrovčiču in Loizetu, da sta plačana agitatorja in videli boste, kakšnega mnenja bosta, ko se bo šlo za njihovo liberalno in ne več za »klerikalno« čast. Oj ti pečat občnski, pod kaj se moraš vse dati pritisniti!!

n Na Planino je prišel duhoven g. Jos. Hartman. Če bo hodil k Bajcu v oštarijo in če bo pel z učiteljem, Štibilom in Janezom kvarčet, ne bo prišel nikdar v »Notranjca«.

n Gospod Punčuh so pravili — če je res, ne vemo, da je prišel oddelek vojakov pred Postojno, kjer gospoduje legar vsled zanikrosti ata Arkota in dr. Poveljnik je iz strahu pred tifusom komandiral skozi Postojno »laufšrit«. In leteli so, kolikor najbolj so mogli, a vendar še ne dosti hitro, kajti sedem vojakov je kljub temu dobilo tifus.

n Za župana na Gočah je bil izvoljen g. Rihard Ferjančič, brat g. semeniškega podvodjo v Ljubljani. V hribih sije zora, dolino tlačja mora. Oj solnce, preženi moro, prinesi zoro, prinesi dan. Zapodi može temne, neprijazne, ljudstvu, veri tak sovražne. Pomozij nam do zmage, požgi sovražne vrage!

n Izobraževalno društvo v Vipavi vprižori v nedeljo, dne 1. septembra na dvorišču gosp. Jos. Petrovčiča, župana v Vipavi, narodno igro »Rokovnjači« v petih dejanjih. Začetek ob 5. uri popoldne.

Iz reške doline.

n Strela je ubila dne 25. avgusta popoldne ovčarja, služkega pri Prosenu v Kuteževem, župnije Pograje, ko je pasel čredo. Doma je bil iz Sapljan. — Istočasno je treščilo tudi v neko hišo v Pograjah, katero je vnelo in je pogorela z več nego tri sto centi sena.

n Birmovanje se bode vršilo v tržaški škofiji ob kranjsko-istrski meji ta mesec po tem-le redu: 8. sept. Hrušica, 9. septembra Pregarje, 10. sept. Golac, 11. sept. Vodice, 12. sept. Podgrad in Starada, 14. sept. Mune, 15. sept. Jelšane, 17. sept. Pograje.

n Iz Šemblija je odšlo te dni več moških v Ameriko si iskati zaslužka.

n O prihodnjih občnskih volitvah v Trnovem je že začel pisariti lažnjivi »Notranjec« s tem, da kuje v zvezde bistriška makaronarja, češ, da sta Košumatov Tone in Fadguc najbolj zaslužna moža v našem okraju. »Jeli za svoje »bigule«? Ljudstvo jih mora pošteno tudi plačati, če jih kupi. V tem oziru sta res »zaslužna«, ker zaslužita precej pri bigulah, in ju ljudstvo preživlja, kakor je njuna očeta, ne pa narobe. Sicer pa imamo za tako reklamo pomilovalen nasmeh, ker »lastna hvala se v blatu valja«. Kdo bode pa prihodnji mož v trnovski občini, o tem pa bode govorilo krščansko ljudstvo v občini; o tem pa menda »Notranjec« še od zadnjih volitev vé, na kateri strani je. Ljudje, kakor je Fadguc, ki še enega javnega shoda sklicati ne zna, ki spravi svoje lastne pristaše v tako nesmrtno blamažo, kakor jih je na Dolenjem Zemonu in potem pri sodišču, so sposobni na vse drugačen stolček nego županski. Kar se tiče pa zasebnega življenja »Notranjec« o svojih liberalcih, se naj pa tebi zahvalijo, ako bomo neizprosno začeli reševati tudi mi. Tvarine je nabrane dosti, cele kupe.

n Kdo je večji lažnik: »Notranjec« ali »Narod«. Pisanje obeh teh ciganskih listov zadnjega časa izziva to vprašanje. V predzadnji številki poroča »Notranjec«, hujskajoče na naše poslance v uvodniku: naslovljenem: »Zopet brez deželnozbornskega zasedanja«, da je naša stranka kriva, ako letošnjo jesen deželnega zbora ne bode. A ravno iste dni, kakor »Notranjec« pa piše »Narod«, da je liberalna stranka dosegla »velikanski uspeh«, da je preprečila zborovanje kranjskega deželnega zbora. Kaj naj o tem sodimo? Da ga ni večjega hinavca pod solnce od »Notranjca«. Vsak otrok skoro v deželi že ve, da je kmet zastopan v manjšini v deželnem zboru po svojih poslancih; da pa ravno ti poslanci ozirajo se na večino kmeta v deželi zahtevajo večino v deželnem zboru, da se tako za kmeta prične plodonosno delovanje tudi v deželnem zboru. Liberalci pa tega nočejo, in zato zavirajo volivno preosnovo tudi za deželni zbor. Med temi liberalnimi poslanci je pa tudi ata Arko iz Postojne, kateri je eden glavnih stebrov »Notranjca«. Ker poteka čas sedanjega deželnega zbora, in se bližajo nove volitve za ta zastop, ker misli ata Arko zopet po Notranjskem delati zgago s svojimi »neodvisnimi«; zato laže »Notranjec«; zato se boji »Narod«, da bi bil sklican to jesen še deželni zbor, kjer bi odkrito slišala vsa liberalna golazen svojo hinavščino, da je ona in edinole ona kriva, da kmet ni zastopan v večini deželnega zbora. Zato pa pade ves izbruh hinavske ogorčenosti »Notranjčeve« glede sklicanja deželnega zbora kranjskega na njega samega in njegovega bratca »Naroda«, ki sta v lažeh oba enaka mojstra.

Iz raznih krajev Notranjske.

n Iz Hotedersice. Glasilo pijanih bebecv »Notranjec«, je prinesel v svoji 34. številki iz našega kraja nekaj vrstic, »nedosežne modrosti«, s podpisom novosvetski fantje, kateri obljubujejo, da bodo v bodoče dali mir, ako se pojasni tajnost o »nedolžnih pretepačih«. Ker je meni veliko na tem, da imajo mir vrli tretjeredniki, dekleta Marijine družbe in pošteni fantje, katere umazano glasilo »pijanih bebecv« obrekuje, sklenil sem to pojasniti, ker vem, da g. župnik v svoji miroljubnosti tega ne bo storil, dasi je bil on sam največkrat napaden od teh »poštenjakov«. V enem oziru ima g. župnik popolnoma prav, da se ne zmejni za take nemnosti. Vsaj bi bilo skrajno poniževalno pričakovati časti oziroma resnice od takih »veleumov«, kakor so ljudje zbrani

okrog »Notranjca«. Povem pa vam, g. urednik, da mojega imena ne izdate, ker sem slišal od gotove strani, da bo celo g. župnik vas vprašal, kdo dopisuje v »Domoljuba«. Res je sicer, da so »Notranjčevi« »gospodje« dopisniki silno jezni in kolnejo, kakor Čiči, a jaz se ne zmenim za to; vsaj se potegujem za dobro stvar. Naj bi bili pa mirovali, kdor išče, ta najde. »Sveti« liberalni dopisniki pa nas res ne bodo strahovali. — Tajnost o nedolžnih pretepačih bi najbolje pojasnili »dobrosrčni« oče iz Novega sveta, ki so ob volitvah volivcu, ki je dal svoj glas za Gostinčarja, zaukazali zažgati kup listja. Torej njih poprašajte, ker »nedolžni« pretepači niso daleč proč od njih! Morebiti bodele tudi zvedeli od njih, če so že dali dva litra vina sosedovemu fantu, kateri je namesto njih namazal nekaj budalosti v »Notranjca«. Pa težko, da bi že, ker ga sami radi pijejo. Jaz mislim, da tudi usmiljenega Samarijana, kateri je nekoč nakladal njihovogarojstva kosti, ki so bile padle z voza in se valile v dolino, niso še odškodovali za njegov trud. Ali je sedaj tajnost dovolj pojasnjena?! G. župnika bi opozoril, da naj se varuje liberalcev. Ako misli, da bo z lepa pridobil liberalce, se zelo moti, ker liberalci se ne spreobrne, kakor tudi pijanec ne. Sama strela je poskušala svojo moč nad nekim liberalcem in mu je toliko škodila, da bi bil skoro umrl. Človek bi sodil, da se bo vsled takega dogodka spreobrnil, miroval in se pripravil za smrt, pa ne. Še huši je zdaj, kakor je bil prej. To je imel posla ob volitvah! Ni čudno, ako se mu je zdravje takrat nekoliko poslabšalo. Opozoril bi splošno še slavno občinstvo na »umetnika«, ki zna zelo dobro odpirati pisma. Morebiti bi znal ta »umetnik« pojasniti, kako se je pismo iz Hotedersice v Postojno svoj čas izgubilo. Ali se radovednežu morebiti ni posrečila umetnost in je bilo zato treba pismo uničiti?! G. župnika še posebno opozorim na tega »umetnika«. Na številki deveti v Hotedersici bi znali povedati, kako je ta umetnik, ki je v vsaki hiši, kamor pride, dolžan, izdajal pošne skrivnosti in govoril o bogastvu g. župnika, ki je menda poslal v hranilnico, kar so vrli tretjeredniki in drugi naši somišljeniki zložili za bodoči lesteneč. Ker ta umetnik ni c. kr. poštar, priporočamo ga slavnemu c. kr. poštnemu ravnateljstvu, da ga sprejme v službo. V vojskem času bo gotovo prav prišel. — Naj bi že vendar enkrat gg. poslanci podrezali na pristojnem mestu, da se vsaj nekoliko izboljšajo kričeče pošne razmere, ki vladajo tupatam na kranjskem. Ta »umetnik« je strasten pristaš liberalne stranke, za katero se mnogo trudi. Njega tudi sodijo, da je poslal nekaj dopisov v »Notranjca«. Svetujemo mu, naj to opusti. Če nima nobenega drugega dela, naj se pa komu ponudi za drvarja. To mu bo gotovo več neslo, kakor pa, da krade Bogu čas, ljudem pa poštenje. — Čuden ponos ima neki tukajšnji občnski odbornik. Mož je precej velik in ima dolge korake, s katerimi se ponaša. Ko je bil svoj čas zaradi pretepanja po gostilnah obsojen na 14-dnevni zapor in je le predolgo odlašal z nastopom kazni, poslala je oblast orožnika, da ga privede v ječo. To priliko je porabil dolgopetec in v polni meri pokazal, kaj da zna. Otrokom je ta »umetnost« tako ugajala, da so vporabili vso svojo upodabljačo vednost in narisali smešni prizor, »dišeči cvetko« občnskega odbora z oklenjenimi rokami in v primerni oddaljenosti oboroženega »angela varuha«. Taki so torej pristaši »Notranjca« pri nas. Ako so v drugih farah tudi taki »odličnjaki«, potem je glasilo »pijanih bebecv« lahko ponosno.

n Novice iz Preserja. Dne 16. t. m. je bil pri nas hud vihar, tako, da je podrli Erjavčev kozolec. Pa je že vpil neki liberalni močitelj, da so temu vzrok klerikalci. No, pa mi mu nič ne zamerimo, ker je njegova bistra buča ve-

dno polna špiritovega duha. Kaj hočemo: mož ga rad vleče — ta »kratkega«, ravno istega dne so učitelji otroci zakurili poleg drugega kozolca istega gospodarja in da niso ljudje tega ob pravem času zapazili in nesreče preprečili, bi bil mož ob oba kozolca. In spet bi bili najbrž vzrok »klerikalci«. — Amerikanski Pavliha je zopet prišel v naše kraje novic iskat. Pa sedaj nima raztrganega dežnika, ampak hodi v belem fraku in s čepico na glavi, nekoliko na stran pomaknjeno, po gostilnah, da bi kje staknil spet kako debelo laž in jo potem vtaknil v »Slovenski Narod«. Pri nas so se občinske volitve končale s sijajnim porazom liberalne stranke. Liberalce smo vrgli pod klop, kakor ponošene škarpe. Pavliha v belem fraku se je silno namrdnil in se sedaj še bolj košati, ker volitve niso izpadle po njegovi volji. A tolaži se s tem, da bo vlada na njegovo besedo volitve ovrгла. No, če mu hoče storiti uslugo, naj jo le stori, a mi bomo drugič še bolj pokazali, kako spoštujemo liberalno surovost in učitelja, za katerega ne maramo in ne maramo.

Štajerske novice.

š Titus so dobili sedaj tudi v Maribor. Zanesel ga je z vaj neki artiljerist. Z vojaškimi vajami bodo letos pol Avstrije s tifusom okužili.

š Duhovniške vesti. Za župnika v Št. Andražu nad Polzelo je imenovan č. g. Ivan Jodl, doslej župnik pri Gornji Sveti Kungoti.

š Spremembe v štajerski kapucinski provinciji. P. Eduard gre iz Lipnice v Gradec kot superior. P. Otto je prestavljen iz Lipnice v Gorico. — Iz Gorice je prestavljen P. Kamil Schwanberg. — Iz Wolfsberga sta prestavljena P. Egid v Knittelfeld in P. Tadej v Lipnico. — Iz Murave gre P. Sigismund v Hartberg za gvardijana. — Iz Celovca pride P. Filip v Wolfsberg. — Iz Hartberga gre P. Gottard v Knittelfeld in iz Knittelfelda prideta P. Leon v Lipnico in P. Ferdinand v Irdning. — Iz Schwanberga je prestavljen P. Leopold v Wolfsberg, iz Irdninga pa P. Wilhelm v Hartberg. — Iz Gradca gre P. Gottfried v Muravo za gvardijana.

š Sijajno »borovanje S. K. Z. Shod »Slov. kmečke zveze« v Št. Jurju ob južni železnici dne 25. avgusta se je obnesel sijajno. Narodna stranka je motila shod. Pomagat so prišli Celjani. Zdravnik dr. Serneck, učitelj Kveder dijak in urednik »Narodnega lista« Spindler so s svojimi neslanimi medklici imenitno pogoreli. Govorili so dr. Benkovič, Pišek in Mlakar. Navdušenje kmetov za slovensko kmečko zvezo velikansko. Narodna stranka v Št. Jurju ob južni železnici je fuč.

š Gad je pičil v Trbovljah na njivi Ferdinanda Žagarja, ko je na njivi žel oves. Žagarja je gad dvakrat pičil. Žagar je zavezaval snop, ter mislil, da se je zadržal v trni, ko ga je gad parkrat pičil, šele ko je v snopu skriti gad ga drugič pičil, je deček zbežal.

š Slovenska zmaga v okrajnem zastopu radgonskem. Za načelnika okrajnega zastopa radgonskega je izvoljen Anton Trstenjak, za namestnika Jakob Zemljič. Živeli vrli volivci!

š Sadjarski in zelenjarski tečaj bo na deželni sadjarski šoli v Mariboru od 16. do 21. septembra. Poučevalo se bo obiranje, sortiranje, odpošiljanje, shranjevanje in poraba sadja potem shranjevanje in ohranjanje zelenjave. Pouk bo teoretičen in praktičen. Šolnine ni nikake. Število udeležencev je omejeno na 30. Naznanila sprejema do 12. septembra ravnateljstvo sadjarske in vinarske šole v Mariboru.

š Zavarovanje proti ulmam. Z ozirom na pogosto točo, obiskujočo naše Spodnje Štajersko, je v zadnjem zasedanju državnega zbora v imenu Slovenske kmečke zveze govoril poslanec Roškar za splošno zavarovanje proti ulmam. In že pred leti je stavil član Slovenskega kluba g. poslanec Povše tozadevni predlog v državnem zboru. Sedaj se tudi slovenski liberalni politiki pridružujejo temu prizadevanju in bivši kandidat na Kranjskem, g. Gombač, objavlja bodrilen članek, v katerem se izreka za državno zavarovanje.

š Gornji grad. Umrli je Jakob Ogradi, brat preč. g. opata v Celju in oče č. g. kaplana Ogradija. Naj v miru počiva!

š General dr. Kukovec so na Ponikvi, v volivnem okraju dr. Korošca, izdali povelje, da poslanci Slovenske kmečke zveze ne smejo hoditi v druge volivne okraje govorit, nego v svoje. Seveda generalu dr. Kukovcu in njegovim opodom pa je prosta pot po celem Spodnjem Štajerskem! Ker pa še general Kukovec nimajo v Kmečki zvezi nič govoriti, na njihovo povelje ne bo nihče se oziral! Zdi se nam, da se bojite naših poslancev! Mi se vaših ne bojimo!

Primorske novice.

p Goriški deželni zbor bo sklican najbrže v prvi polovici septembra. Gotovega še ni ničesar.

p Nagla smrt. V Batujah je peljal v petek Franc Koron drva z voli domov; kar nenkrat pa se zgrudil na tla. Zadel ga je kap. V malo trenutkih je na poti izdihnil. Bil je priden in varčen gospodar. Imenovani je par dni pred svojo smrtjo sam lastnoročno, na svoje stroške in lastnem zemljišču sezidal in dovršil ob vhodu iz skladovne ceste v Batuje »znamenje«. Ko ga je nekdo vprašal: »Kaj pa delate?« je odgovoril: »Se, to hočem narediti pred svojo smrtjo.« In res kmalu je nenadoma umrl. To znamenje bo spominjalo vedno na njegovo naglo smrt.

p Izobraževalno društvo »Soča« pri Sv. Luciji priredi dne 8. sept. veliko veselico. Na vspehdu je igra, petje, tamburanje, šaljivi prizori itd. Ta dan vsi k Sv. Luciji!

p Poučevalni tečaj za cerkveno glasbo v Gorci se je dobro obnesel. Obiskovalcev je bilo 90. Vse slovenske kronovine so bile zastopane. Italijanov je bilo malo. Iz Ljubljane je bil mestni kaplan pri Sv. Jakobu, g. Vojtech Hybašek. Občudovali smo izvrstno izvežbane dečke že pri predavanjih in potem pri produkcijah v cerkvi in glede obsega glasu in natančnosti v izgovarjanju. Kjer imajo take dečke, ne potrebujejo ženskih glasov. Korajna maša je ugajala vsem, še bolj pa peteroglasna maša Tinelova v stolnici. — Zanimivo je, da je splošna sodba o orkestralni maši Jan. Herbecka — da že ni več cerkvena, da spominja že preveč na gledališče in »Eco« izraža željo, naj bi se raje pela kaka Wittova ali Mittererjeva! K temu zboljšanju cerkveno-glasbenega okusa kličemo veselo: bravo!

p Naša bojna mornarica. V Pulj so pripile štiri nove torpedovke. V Pulju se še vedno grade nove torpedovke. Bojna ladja »Lacroma« odplove v nedeljo na Reko, kjer bo poveljnik naše bojne mornarice Montecucoli počakal japonske ladje.

p Abstinenčno gibanje na Slovenskem najbolj napreduje v Cerknem na Goriškem. Kmalu bo tam nad 100 abstinentov.

p Tudi vino bo dražje. Trgovske vesti poročajo, da se letos vino podražuje in to glavno radi tega, ker je lanski pridelek, ki je bil po celi državi iako nedostaten, že pošel

in je v večini vinorodnih dežel vinska letina slaba. V nekaterih krajih, zlasti na Tirolskem, kaže sicer dobro, v drugih pa vinogradniki ne pridelajo niti za lastno potrebo. Tudi na Ogrskem bo trgatve nedostatna. Zato zahtevajo vinogradniki že sedaj mnogo višje cene nego lani. Ker kaže pri nas vino dosedaj še vedno dobro, upamo, da si naši kmetovalci dobro opomorejo.

Koroške novice.

k Nečuvno odiranje vojaštva. Poveljništvo III. armadnega zbora se je pritožilo na celovško glavarstvo, da izvestni ljudje nečuvno odirajo vojaštvo. Za zemljo n. pr. zahtevajo 10 vinarjev! Oblasti nameravajo strogo nastopiti.

k Golobi pri cesarskih vajah. Poleg ordonanc, kolezarjev, ordonanc z motorji in z avtomobili, bodo v službi pri cesarskih vajah tudi golobi. Graškemu armadnemu zboru se prideli trije častniki in devet mož 5. dragonskega polka, ki so izurjeni v službi z golobi. Golobe so jako uspešno rabili pri gorskih cesarskih vajah l. 1905 pri Romenu na Tirolskem.

k Prostovolni avtomobilski zbor avstrijski se udeleži cesarskih vaj s 14 avtomobili. Poleg poveljnika princa Aleksandra Solms obstoji zbor iz sledečih gospodov: grof Hugon Boos, Karol Armbruster, Teodor Dreher, Jožef Flesch, Rudolf Mandl, Bob Mauthner, inž. Ernst Moor pl. Reinanghaus, Hynek Ruzicka, Aleks. Singer, Robert Siercke, princ Thurn-Taxis in Franc Quidenus.

k Cesarjevo službeno osebje se je pripeljalo 28. avgusta v Celovec. Nekaj dvornih slug je ostalo v Št. Vidu ob Glini.

k Velik požar v Zrelcu. Dne 28. avgusta je gorel dimnik pri županu Oremusu v Zrelcu. Požar so hitro pogasili. A ob polu 2. ponoči je začelo goriti v gospodarskem poslopju vulgo Krumpl, kjer je prenočevalo nekaj delavcev.

Govor knezoškofa dr. Jegliča

NA KATOL. SHODU V WÜRZBURGU.

Skrb nemških duhovnikov za naše slovenske izseljence.

Burno in z velikanskim oduševljenjem od nebrojne množice navzočih sprejet, je govoril ljubljanski knezoškof dr. Jeglič o vtihih, ki ga je nanj napravil würzburški katoliški shod in o verskem življenju v ljubljanski dijecezi. Izvajal je večkrat pozdravljen, nekako sledeče:

»Mi Avstriji in tudi mi Slovenci smo nemškimi katoličanom dolžni posebno zahvalo, ki jo tu, kjer je zbran nemški narod, javno izrekam. Najpoprej se zahvaljujem za to, kar storite nemški katoličani za naše slovenske izseljence. Tudi pri nas ljudstva ne moremo odvrniti od izseljevanja, nemška Rafaelova družba pa skrbi, da naše ljudstvo na poti v Ameriko ne trpi niti gmotne, niti pravne škode. Bog vam plačaj! Na Vestfalskem je blizu 14.000 Slovencev, ki so vsi v nevarnosti, da bi zašli v socialno-demokratski tabor, ko bi se zanje ne skrbelo. Nemški duhovniki se niso vstrašili truda, da se priuče slovenščine, da verno slovensko ljudstvo učijo in organizujejo v Nemčiji sami v milem materinem jeziku slovenskem. Škof iz Münstra je poslal dva duhovnika k meni v Ljubljano, da se popoi-

noma privadita naše materinščine. Hvala za ves trud, da ste rešili duše naših rojakov, da jih varujete pred nevarnostmi. — Knezoškof nato izvaja, da je v njegovi škofiji 30.000 Nemcev, za katere kot katoliški škof očetovsko skrbi (Veliko odobravanje), kajti dušno pastirstvo ne pozna nobenega šovinizma (Veliko odobravanje). Ker danes odhajam, naj označim vtise, ki jih je name naredil katoliški shod. Predvsem sem z veseljem opazil v sprevedu delavcev in rokodelcev pri posameznih društvi duhovnike, svetne duhovnike in redovnike. To je prav! Tudi na Kranjskem smo vsi stanovi organizirani; prepleti smo deželo z zadrugami in društvi. Povsod delujejo v najlepši slogi laiki in duhovniki in rešujejo ljudstvo iz rok brezvestnih izkoriščevalcev. Duhovnik dandanes ne more bolje izvrševati svoje dolžnosti, kakor da posveti vse svoje moči in ves čas ne samo v duševno, ampak tudi v gmotno korist dobrega katoliškega ljudstva. Mi duhovniki posnemamo zgled Jezusa in nočemo vladati, ampak drugim hočemo streči. (Živahno odobravanje.) — Silno sem se razveselil, pravi dalje govornik, ko sem gledal v pondeljek spreved katoliških akademskih društev v stolno cerkev. Katoliški akademiki si hočejo priboriti najvišje ideale, vedo in čednost. Koga bi ne veselilo, ko vidi mlade akademike navduševati se pri komerzih za življenje po načelih sv. katoliške vere? Kako divno je, ko iz katoliških akademskih društev pridejo izobraženci, ki bodo krščansko živeli, ljudstvu dajali dober zgled in ga vestno vodili. Hvala Bogu, da imamo tudi mi taka akademična društva na Dunaju in v Gradcu, katerih člani so obenem udje Marijinih kongregacij. Iz njih smo dobili može, in jih bomo še več dobili, ki si smatrajo za vestno dolžnost, ljudstvu kazati pravo pot. Ljudstvo jim zaupa in jih spoštuje. (Veliko odobravanje.) — Tretje, kar je na nas naredilo mogočen vtis, je bila procesija mož k cerkvi na griču »Käpele«, ki mi je v tako lepem spominu iz mladostnih let. Kako veličastna je bila udeležitev katoliških mož: vsi smo bili eno ljudstvo, ena družina: škofje in duhovniki, plemstvo, učenjaki, uradniki, delavci, rokodelci, kmetje. (Viharno odobravanje.) Družila nas je ljubezen do Marije. Ljudstvo, ki ima take voditelje, se ni treba bati nobenega kulturnega boja. Katoliško nemško ljudstvo, častitam ti: ti može te ne bodo zapustili; vodili te bodo od zmage do zmage. Tudi mi imamo poleg socialne dobro urejeno versko organizacijo. Imamo do 100 mladeniških Marijinih kongregacij s 6.000 člani in do 230 dekliških Marijinih družb s 36.000 članicami. Za družine imamo od sv. stolice priporočeno družbo krščanskih družin, ki je ustanovljena skoro po vseh župnijah, in so skoro vsi družinski očetje v tej družbi. Sebi v tolažbo, vam v radost povem, da naši može posebno goreče časte sv. Srce Jezusovo. To pravim, mi je največja tolažba! Kje so naši moči, da so vse boje stanovitno izvojevali. Windthorst, Mallinckrodt in drugi? Ali ne pri tabernaklju, pri sv. obhajilu, na Srcu Jezusovem? (Veliko pritrdjevanje.) — Častiti nemški katoličani, zavedajte se vedno teh resnic! — Kakor je nekda molitev, posebej molitev sv. rožnega venca, priborila krščanskemu orožju zmago nad Mohamedanci, tako naj molitev pribori zmago krščanski resnici v boju zoper nasprotnike. Zato gojite posebno čiščenje Matere božje! Očetje, matere, boljšega daru ne morete dati svojim otrokom, kakor da jim globoko v srce vcepate otroško iskreno ljubezen do Marije. Kakor smo peli včeraj v veličastni procesiji: Češćena bodi Kraljica, Kraljica tudi frankovske dežele. — Salve, salve regina, tako naj se v vsaki družini vsak dan glasi pozdrav: Salve, salve regina! —

Nato podeli presvetli knezoškof, že poprej naprošen od predsednika, višepastirski blagoslov. — Viharno odobravanje je sledilo govoru knezoškofa dr. Jegliča, in predsednik zborovanja, svetnik Trimbom iz Kolina, je zaklical: Zahvaljujem se prečastitemu knezoškofu za njegove navduševalne in v srce segajoče besede, katere nam je govoril. Vsi, ki smo tukaj zbrani, ne bomo nikdar pozabili prečastitega knezoškofa iz Ljubljane! Želimo mu, da še dolgo, dolgo vlada ljubljansko vladikovino z ono duševno močjo in telesno živahnostjo, ki jo na njem občudujemo. Našim slovanskim katoliškim bratom v jugoslovanskih deželah, kakor tudi nemškim prebivcem škofije, naj blagovoli prevzvišeni knezoškof ljubljanski izreči srčni in prijateljski pozdrav udeležencev 54. nemškega katoliškega shoda!

Govor ljubljanskega knezoškofa je napravil na vse zborovalce izredno velik vtis. Vse občuduje lepo organizacijo v ljubljanski škofiji.

Pisma mladini.

Priobčuje Ivan Podlesnik.

I.

Dragi prijatelj!

Že skoro prihajajo tisti dolgi, prijazni večeri, že skoro so tukaj večeri, ki napolnujejo mlada srca s hrepenjem, da zlijejo iz globokih svojih kelihov vse mlade želje, vsa ki peča čustva in vsa svoja hrepenjenja. Kako prijetno, kako lepo je, ako ima človek v takih trenutkih prijatelja, kateremu more brezpogojno zaupati, kateremu more odkriti svoje srce in v njem skrite načrte. Če pa nima pri sebi prijatelja, pa se rado zgodi, da vzame človek v roke pero in napiše pismo onemu, ki mu je najbližji. O, koliko lepega se dá povedati v takem pismu! In zato, prijatelj moj mladi, ker nisi pri meni v takih večerih kot je nocojšnji, sem tudi jaz vzel v roke pero, da Ti pišem in odgovorjam na vsa lepa vprašanja, ki si mi jih zastavljal v svojem zadnjem pisanju. Predvsem te zanima naša nova mladeniška organizacija, katero smo priklopili lansko leto našim izobraževalnim društvom. Vprašuješ me po teh vrlih ljubljanskih, šentviških, jeseniških in drugih telovadnic, ki se zbirajo več večerov v tednu v telovadnicah in se urijo v lepih telesnih vajah. Vprašuješ me, kakšen namen imamo s tem, ali samo telovadbo? To tvoje vprašanje se mi zdi glavno in zato odgovorjam na isto najprvo. Telovadba je nekaj lepega in tudi za človeško zdravje zelo potrebnega. Naš čas, v katerem je delo človeško tako čudovito razdeljeno, da rabi človek navadno pri svojem delu samo posamezne dele svojega telesa, večkrat pa celo te prav malo in deluje samo duh, kakor n. pr. pri duhovnikih, učiteljih, uradnikih itd., naš čas torej zahteva, da človek uri in vežba svoje telo, da si ohrani dovolj telesne čistosti in zdravja. Telovadba je živa potreba moderne časa. To potrebo, zlasti za našo mladino, je spoznala tudi naša izobraževalna organizacija in zato smo priklopili našim društvom mladeniške telovadne odseke. Pomni pa eno: ni pa nam in nam nikdar ne more biti telovadba samo namen, temveč njo smatramo kot potrebno naši mladini in kot sredstvo, s katerim to mladino še tesneje priključimo na naše delo v blagor našega ljudstva, v blagor lepe naše domovine. To je potreba povdarjati vsepovsodi, kajti ako nam postane telovadba sama namen potem izgine s tem takoj tisto lepo življenje in tista navdušenost, kar oboje občudujemo ravno sedaj pri naših telovadnih odsekih. Parkrat sem

imel že priliko povdarjati, da nam ni prav nič pomagano, ako izvežbamo še tako dobro in še toliko mladeničev samo telesno, pozabimo pa pri tem na izvežbanost srca in duha. Taka mladina se mi zdi kot lepa posoda, v kateri pa leži smrdeča, umazana voda. Naša mladina mora biti harmonično izobražena. Saj sva imela priliko, prijatelj moj, že tolikokrat govoriti o harmoniji. Saj se spominjaš morda, koliko večerov sva občudovala lepoto narave, ko blišči milijone zvezd na nebu in postane človeku tako mehko v duši, da bi padel naraje na kolena in na materi zemlji zjokal solze veselja in solze udanosti do Njega, ki kraljuje vsemu temu stvarstvu, do Njega, ki je največja Harmonija. Ali se ne spominjaš, da je takrat tudi v najinih srcih zrastle sklep, da hočeva to lepo harmonijo ohraniti vedno v naju in nikdar razdreti zveze med čutili in razumom. Tudi naši telovadni odseki imajo namen skrbeti, da se v njih organizirani mladeniči ohranijo vedno na isti stopnji v človeškem življenju, ki vodi do pota, ko more krepak mož pogledati v življenju in reči: Hvala Bogu, mož sem in lahko mi, ker vsa moja pota vodi plemeniti razum, načrte pa podvžiga plamen za vsem, kar je dobro in koristno, vnetega srca. Ako bi torej skrbeli, da damo naši mladini samo telesne izobrazbe, bi bilo naše delo nepopolno, enostransko in ne bi mogli gledati tako upalno v bodočnost kot gledamo tako. Prav zato pa tudi nismo ustanovili samostojnih telovadnih društev, temveč smo priklopili mladeniške odseke izobraževalnim društvom. V društvu naj zajema mladenič izobrazbo svojemu srcu in duhu, v telovadnici pa naj si krepki telo in se obenem plemenito zabava. To je naš namen, upam, da me razumeš.

Sedaj mi bo lahko odgovarjati tudi na drugo vprašanje, namreč, zakaj zasledujemo ta namen? O, prijatelj mladi! Za danes samo eno: mi potrebujemo značajev, katere si moremo vzgojiti samo po naši mladini. Več o tem ti bom pisal prihodnjič. Za danes omenim samo še to, da se kaže po vseh naših telovadnicah sedaj že, da prihaja sezona dela. Tudi dosedaj smo delali prav pridno, pa največ samo v telovadnici, kjer smo se pripravljali za zadnjo, tako lepo uspešni javni nastop na Jesenicah. Sedaj pa bomo pridružili delu v telovadnici še drugo delo, namreč predavanja in prirejanja zabavnih in poučnih iger. Šentviški mladeniči so že pričeli. Ti fantje so vedno prvi! Imeli so že dve nedelji svoje sestanke z lepim predavanjem. Tudi naše »Čebeline« bodo začele zbirati med, Čebeline v naravi bodo legle k počitku, naše pa se bodo prav šele oživele. Da bi bilo do spomladi mnogo okroglega v posameznih domovih! Kakor ti je morda že znano, imamo zopet nov telovadni odsek v Želimljah. Tudi v Metliki se že gibljejo, ker zadnjič je na Jesenice poslal ondotni telovadni odbor priručno brzojavko. Ljubljana, Št. Vid, Jesenice, Horjul, Tržič, Želimlje, Metlika. — Lepa armada že! Na zdar!

Drobtine.

Roman liberalnega revolver-žurnalista. »Amerikanski Slovenec« od 16. avgusta piše: Koncem preteklega tedna se je raznesla po Ljubljani novica, da je izginil sodrug Janko Klinar. Pobegnil je iz Čikage, ker je ukradel revnemu dekletu Mariji Lesjak težko prisluženi denar v znesku 50 dolarjev ter zlato uro in krasno verižico. Policija ga zasleduje, toda doslej ga je iskala brez uspeha. Janko Klinar je mlad fant, star okrog 26 let, ima dolge črne brke. Najhitreje se spozna po njegovi govo-

riči. Doma je namreč iz Kroke na Gorenjskem. Zadnje čase je bil on začasni urednik »Glasu Svobode« in »Proletarca«, kjer je navdušeno oznanjal nauk socializma in bratske ljubezni. V starem kraju je bil par let študent. Ker mu to ni šlo izpod rok, obesil je šolo na kol ter jo mahnil proti solnčni Italiji. Potrkal je na vrata salezijanskega samostana v Turinu in se ponudil za fratra v kloštru. Sprejeli so ga, a ko so tička izpoznali, so ga izpustili iz samostanske kletke na prosto. Prišel je v Ameriko, poizkušal svojo srečo na razne načine, dokler se ni izobrazil v dobrega socialista. Prepeval je lepe pesmice v »Glasu Svobode« in v »Proletarcu« o bratski ljubezni. Toda žalostna usoda je hotela, da je moral utihniti. Toda to ni bilo dovolj, tudi bežati je moral vun iz Čikage, da ga ne zaloti roka pravice in spravi pod ključ. Navdušeni socialist in bivši klošterski frater je s tem uničen. Kranjski socializem pa šepa vedno bolj in bolj. — »Amerikanski Slovenec« kot ameriški list, kjer se za »Volno Myšlenko« prav nič ne menijo (cfr. Konda-Kaker), očitno ne vé, da bode v Pragi svetovni kongres »svobodne misli«. Gospod Klinar si je gotovo izposodil potrebno svoto, da more na shod ter obiskati povrhu še svoje tovariše po stanu, usodi in poklicu.

Veliko korist za vsako gospodinjno nudi znana dunajska razpošiljalnica Grand Magasin »Au prix fixe«. V prid vsake dame je tedaj, da prebere današnji oglas te trdke.

Hišna preiskava pri srbskem prestolonasledniku. »Daily Telegraph« poroča iz Ostende: Prestolonaslednik se je nekaj časa ustavil v Ostendu v nekem prvem hotelu. Ravno isti čas pa so neki dami, stanujoč v stem hotelu, izginiли briljanti. Policija, obveščena takoj o tatvini, je preiskala vse služabniške sobe v četrtem nadstropju, a ni ničesar našla. Hoteli so že oditi, ko jih hotelier opozori še na dva mlada človeka v prvem nadstropju, ki sta videti prava lahkoživca. Policija se je takoj podala v njene prostore in komisar je res v sobi dobil dva mlada človeka in jima povedal, kaj hoče. Razburjen ga je vprašal eden, če ve, pri kom je; ko je komisar rekel, da ne, mu je on sam odgovoril, da pri srbskem prestolonasledniku. Po tem pojasnilu je hotel komisar, opravičivši se, oditi, a sedaj je stopil k njemu prestolonaslednik z energično zahtevo, naj takoj vse preišče. Komisar je ubogal, našel pa ni ničesar.

Drzen blagajniški rop. V železniški d'rekcijski urad pri Kašavu se vdrla neznanci v blagajniške prostore in odnesli Wertheimerco, ne da bi jih bil kdo opazil. Ob reki so poizkusili vdreti v blagajno, a so tako razbijali, da jih je čul postajenačelnik, ki je letel na breg. Vlomilci so ga sprejeli s kamni in s strelji iz samokresov. Postajenačelnik je letel na postajo nazaj na pomoč, a ni hotel nihče iti z njim. Vlomilci so nato nemoteno izpraznili blagajno, v kateri je pa bilo samo 800 kron.

Podmorska polja. Deloma nerodovitna tla, deloma preobljudenost s'lijo narod vzhajajočega solca, da išče vedno novih cenih virov za preživljenje. Njih zemlja je zelo skalnata ter zato nerodovitna, a bistroumni Japonec ne pride kmalu v zadrego. Gre, preišče ob obali morsko dno in na njem najde rastline, ki dajo skromnemu, nerazvajanemu ljudstvu, če ne ravno tečno in lukulsko, pa vsaj zadostno hrano. In ker ne zadoščajo ljudski potrebi več samorasle rastline, so začeli sejati njih seme v morje. To delo se prav dobro izplača, kajti žetev enega orala vrže kmetu čistih 1500 kron dobička.

Podkupljivost newyorške policije. Jakob Hamburg, predstojnik nekega tajnega policijskega zavoda, kateremu je komisar Bingham naložil, da opazuje delavnost policije, je izjavil, da dobi newyorška policija vsako leto

800.000 do 1.000.000 dolarjev za podpiranje zločinov. Po njegovem mnenju gre v vzhodnem New Yorku vsak mesec 40.000 dolarjev iz tega vira v žep policiji in politikom!

Strog zakon proti kršenju zakona. V državi New York je stopil v veljavo zakon, po katerem bode soprog, ki se mu bo dokazala nezvestoba napram ženi, kaznovan s šest meseci zapora ali 1250 kronami globe. Upajo, da na tak način zmanjšajo število ločitev zakonov.

Točo uničujoči balon. Dosedanji poizkusi razgnati oblake, ki groze s točo vinogradom in žitnemu polju, so bili nezadostni in nesigurni. Višino oblakov je težko določiti in rakete in aparati z zračnimi topovi ne delujejo uspešno med oblaki in zato se s streljanjem niso dosegli zaželeni uspehi. Zdaj sta v Bruslju znana zrakoplovca de la Hault in ženijski častnik Marga sestavila balon, ki se ob pretečem šumenju v oblakih in pred nevihto spusti v zrak. Posebna priprava v balonu pokaže spodaj stoječemu opazovalcu, kdaj se balon nahaja med oblaki in v tistem hipu se spodaj na poseben način zažge eksplozivni plin, ki se nahaja v balonu. Učinek je, kakor svedočijo očigledci, kolosalen. Oblaki se razprše kakor da bi se razpočili in čisto zadostnje čisto malo naboja, da se nevarni oblaki uničijo.

Aretirani princ. Ameriški policist je aretiral na Coney Islandu švedskega princa Viljema, ki je hitro vozil v avtomobilu. Izpustil ga je šele na posredovanje nekega višjega uradnika.

Beračijo podvzetje v Berlinu. V Berlinu so odkrili zanimivo organizacijo, ki se je bavila z beračenjem. Podjetnik te »obrti« Kuhaček si je »izposojal« od slovaških siromašnih starišev dečke po 50 mark mesečno, ki so potem raztrgani in sestradani beračili po Berlinu in nosili milodare svojemu gospodarju. On je z njimi zelo kruto postopal, stanovanje jim je dal v kleti, a hranil jih je prav nečloveško. Kuhačka so prijeli, a otroke — okrog 20 po številu — bodo vrnil starišem.

Zaradi ponarejanja menic je ovaden državni pravdnik olomuški trgovec Albert Steiner, ki je ponaredil menice v vrednosti 80.000 kron.

Angleški katoličani bodo pri municipalnih volitvah v decembru glasovali složno proti vsakemu liberalcu, da tako pokažejo svojo moč.

Narodno gospodarstvo

DOMAČE ŽGANJARNE.

Znano je, da je finančni minister meseca julija sklical nekaj poslancev in kmetov po setnikov, ki se bavijo z domačo žganjarjo, na posvetovanje, katere olajšave od strani finančne oblasti bi bile potrebne, da se kmetom omogoči brez posebnih sitnosti izrabiti zakonito določeno oprostitev od davčin pri kuhanju žganja iz domačega pridelka, sadja, tropin itd. Pri tej enketi so zastopniki kmetov navedli vse, kar otežkočuje pravzaprav onemogočuje izrabiti pridelano blago, ker so sitnosti s tem v toliki meri spojene, da se rajši opusti poraba pridelka. Osobito veliko sitnost dela to, da se mora že do sredi oktobra naznaniti, koliko se bo kuhalo žganja v prihodnjem letu in iz katerega blaga, ko kmetovalec pač ne ve, kaj bo v prihodnjem letu sploh pridelal, n. pr. sadje, katerega sedaj že tretje leto ni. Istotako se je zahtevalo olajšave, če nepričakovane ovire nastanejo, da se sme prenehati s kuhanjem žganja, kar pa je sedaj kaznivo in sicer se narekujejo kazni, ki presegajo sploh vso vrednost blaga. Ker posli zahtevalo ve-

dno več pijače, zahtevalo se je od strani kmetovalec, da se tudi večji kontingent, to je večja množina litrov dovoli posameznim kmetom.

Nato je finančni minister sedaj začasno dal sledeči odlok. Najprej pravi, da je naročil finančnim oblastvom, da sestavijo poljudno spisan pouk, kako je pri domačem žganjarstvu postopati, da se ne kršijo dotične postavbe ter da se s tem kmetovalci obvarujejo glob. Istotako se naroča finančnim oblastvom, kako jim je v tem postopati in kako imajo uporabljati zakonite določbe ter pri tem varovati kmetovalce, v kolikor je sploh dopustno v zakonu. Prenaredila se bo napovedna dolžnost in pri tem olajšala napoved. Skušalo se bo ugoditi tudi zahtevi, da se sme prenehati s kuhanjem, če nastanejo nepričakovane ovire, n. pr. obilno delo, boleznj v rodbini itd. Obljubljeno je tudi, da se bo množina davka prostega žganja povišala. Posebne vrednosti pa je, da je finančna oblast pripravljena pogoditi se za primerno malo svoto, da potem odpadejo vse sitnosti kontrole in tudi ovire prodaje tako nakuhanega žganja, sedaj pa se sme davka prosta kuha le za dom porabljati.

Nekaj olajšav se je v tej enketi doseglo, pa ožji odsek, ki je bil od enquete pooblaščen vršiti pogajanja s finančnim ministrom, in koga član je tudi poročevalec teh vrstic, se ne zadovoljuje s tem odlokom ministra, ker so obljubljene olajšave nezadostne, pa tudi nejasne; zato se mora akcija v tem oziru nadaljevati in če treba zakonodavnim potom dogrnati v prid kmetovalcev, ki so pač opravičeni brez nadaljnjih ovir izkoriščati vse pridelke v kmetiji, od katere itak že plačujejo davke.

Posl. Povše.

VKNJIŽBA LOVSKE PRAVICE.

Postojnska državna graščina je l. 1863 v odkupnem in regulacijskem postopanju 19 vascem odstopila v last 5000 orakov sveta, a si »na večne čase« pridržala lovske pravice na tem svetu. Menda vseh raznih pritožb sedanjih posestnikov zaradi lova pa je c. kr. finančna prokuratura šele meseca decembra 1906, torej čez več nego 40 let pri okr. sodniji v Postojni v imenu c. kr. erarja vložila prošnjo za vknjižbo lovske pravice. Ker pa so bila zemljišča med tem potom agrarnega postopanja razdeljena na približno 500 posestnikov, dobili so vsi posestniki črne zaplate v zemljiški knjigi. Nevolja posestnikov je bila sedaj še večja. Nekateri so se že pred leti obrnili na svojega državnega poslanca, naj jim pomaga. Vsi koraki in tudi pritožba upravnim potom so bili doslej brez uspeha, ker fiskus je — fiskus. Nato je 24 prizadetih posestnikov po postojnskem odvjetniku vložilo proti pravosodnim sklepom prve instance rekurze na deželno sodnijo. Ta je letos meseca aprila ugodila vsem rekurzom ter proglasila vknjižbo lovske pravice kot nedopustno in neveljavno sklicevala se na § 1. lovskega patenta iz leta 1849, po katerem je lovska pravica neločljivo zvezana z lastnino zemljišča, in na dejstvo, da poslednja vknjižba ni dopustna, ker lastniki zemljišč niso več prvotni pogodnik iz l. 1861, ampak njihovi singularni nasledniki. Finančna prokuratura pa je vložila revizijske rekurze na najvišje sodišče, ki pa je nedavno pritrdilo pravnemu naziranju deželne sodnije in zavrnilo vse rekurze finančne prokurate. S tem pa stvar še ni končana. V tem slučaju je le pojasnjeno, da lovska pravica pač pristojna lastniku dotičnega zemljišča, ni pa rešeno vprašanje, ali sme lastnik zemljišča tudi sam izvrševati lovsko pravico in pod kakimi pogoji lo drugim odstopiti v izvrševanje.

Slovarček najnavadnejših tujk.

analiza, gr., razkroj, delitev; analitičen, razstaven, razdeljen; analizirati, razkrojiti razstaviti.

anapést, gr., trozložna pesniška mera z dvema kratkima in enim dolgim zlogom n. pr. gôspôdár.

anarhija, gr., brezpravno stanje, brezvladije; anarhist, nasprotnik postavnemu redu.

anástrofa, gr., nenavadni besedni red.

anátéma, gr., cerkveno izobčenje; anáthema sit, naj bo izobčen.

anatocizem, gr., obrestno oderuštvo, če se zahteva obresti od ostalih obresti.

anatomija, gr., raztelesenje, razdelitev na posamezne dele; anatom, razdeljevalec; anatomičen, kar spada k anatomiji.

anch' (ank') 'o sono pittóre, tt., tudi jaz sem slikar (je vzkliknil Correggio ko je gledal krasne Rafaelove slike).

ancora (ankóra), it., še enkrat, zopet.

andante, it., počasi; andantino, nekoliko počasi.

Andrejev križ, križ iz počevno ležečih tramov v obliki X.

anemográf, anemometer, anemoskop, priprave, s katerimi se zaznamuje vetrovna smer in moč.

angina, gr., glavobol.

anglicizem, angleške jezikovne posebnosti.

anglikanska cerkev, angleška cerkev, ki ima še škofo, a ne priznava papeža za poglavarja.

anglizirati, konju rep prirezati.

anglomanija, lat., pretirano občudovanje in posnemanje vsega, kar je angleško.

anilin, lepo barvilo.

an'na, lat., duša.

ánimal, lat., žival; animálníčen, živalski; animalizirati, spremeniti živalsko snov.

animáto, lat., živo, živahno.

animíran, oduševljen; navdušen, vesel, živahen.

animózen, strasten, razjarjen; nimoso, srčno, živahno.

ánimo delibérato, lat., premišljeno, z namenom.

aníli, lat., (zgodovinski) letopisi.

aneksija, lat., priklapljenje; anektirati, priklapiti, zvezati, združiti.

anihilacija, lat., uničenje; anihilirati, uničiti, razdeljati, izjaviti, da je kaj za nič.

aniverzarij, lat., vsakoletni dan; vsakoletni spominski dan.

anonce, (anóns), fr., oglas, inserat; anonci-rati, oglašiti, objaviti, naznaniti.

anotacija, lat., opazka, pripomba; anotirati, zabeležiti, pripomniti.

anulacija, anulirati, lat., glej anihilacija.

anunciacija, lat., naznanilo.

anoblirati, lat., poplemiti, povzdigniti v plemenit stan.

anomaliya, gr., protipravilnost, nepravilnost, izjemnost.

anomia, gr., brezpostavnost.

anonímen, gr., brezimen; anonimna družba, akcijska družba.

anopsita, gr., slepota.

anoreksia, gr., pomanjkanje slasti, apetita.

anorgáničen, gr., ne organski, neživ; anorgani-zem, neživa narava.

anormálen, gr., nepravilen, nenavaden.

Po ceni se **proda** lep hrastov in cerov**gozd**

v posekanje, tik vipavske ceste, na Čuku, v Rebesnicah, Kupci naj se oglase pri Mat. in Fer. Frelih v Razdrtem pri Postojni 31. 1972

Prilodnja številka „DOMOLJUBA“

Izide dne 12. septembra 1907.

Loterijske srečke.

Dunaj,	24. avgust	14	82	27	85	73
Gradec,	24. avgust	30	81	3	76	64
Trst,	31. avgust	75	54	27	82	70
Linc,	31. avgust	39	33	83	27	86

Ivan Ogrin

oblastveno konces. zidarSKI mojster in stavbeni podjetnik na Vrhniki (Kranjsko) si dovoljuje naznanjati slavnemu občinstvu in vsem niteresovanim korporacijam, da sem **povečal svojo stavbno podjetje** ter isto vsem modernim zahtevam primerno opremil. Prevzemam izdelavo načrtov in proračunov ter izvršitev zasebnih in javnih poslopij, kakor stanovanjskih hiš, vil, gospodarskih poslopij, cerkva, šol itd. in vseh tozadevnih naprav, kakor napravo in ureditev ceste, kanalizacij itd. Vse zgradbe izvršim solidno po modernih načelih in primernih nizkih cenah. 1240

Mesarski vajenec

ki bi imel veselje do mesarske obrti, pošten in priden, se sprejme. Naslov pove upravništvo tega lista. 1968 1

Kdor rabi **traverse** in **železniške šine** za oboke, strušno lepenco, bičje za strope, pločevino za strehe, okove za okna in vrata, pumpe in cevi za vodo, vino in gnojnico, obrbe naj se na **trgovino z železnino**

FR. STUPICA

v Ljubljani, Marije Terezije cesta št. 1, zraven „Figabirca“, in Valvazorjev trg št. 6, nasproti Kršćanske cerkve.

Edino tam se dobi vedno svež portland-in roman-cement iz slovečih tovarnih dobav in trbovjske. Mreže in žica za ograje, traniške brane, razni plugi, štedilniki, tehnične, čistilnice za žito, oprava za mlekarne, ter vse poljedelsko orodje v veliki izbiri.

Glavno in edino zastopstvo za celo Kranjsko na zadnji poljedelski razstavi v Zagrebu s prvim darilom odlikovanih slamozezal, mlatišče in gepelnor.

Amerikanski stroji za košnjo vedno v zalogi. 7 7

SVOJI K SVOJIM!

Franc Kos, trgovec

v Poljanah nad Škofjeločo

vljudno naznanja p. n. občinstvu, da je svojo že nad 8 let obstoječo trgovino, ki se nahaja ob državni cesti ki veže Žiri, Idrijo in Cerkljo, zdatno povečal. Obenem se priporoča za obilen obisk in zagotavlja točno in ceno po potrebo. 1820 5-2

Edina domača tvrdka

ki prodaja snovi za napravo domače pijače, bodisi na vodo, droži in tropine. Cene so nižje, kakor povsod drugod snovij pa daje več. Moj prednik je prodajal nad 20 let te snovi: jaz jih že 7 let v splošno zadovoljnost oddajam. Cene so zopet znižane. Zahtevajte cenik. Slovenec, zaupaj domačinu! **Fr. Humljak**, trgovina s špecerijskim blagom, delikatesami in poljskimi pridelki. **Gradeo**, Auenbruggerjeva ulica 26. 2424 11

Nikakega izpadanja las več!

Ella sredstvo za rast las

je danes priznано najboljšo sredstvo proti pleši in izpadanju las. Čluti in osvežuje glavo. Za mehke lase cena mali steklenici K 3-60, veliki steklenici 5 K. Pomada za suhe lase mal lonček K 3-60, veliki K 5 —.

Barin spreminja barvo las, brade in brk v nekaj minutah. Ne zapuša nobenih sledov, ker ni barva, marveč rastlinski izvleček. **Cena 4 in 6 kron.**

Stevilne priznailnice iz vseh delov sveta. **Ella kreme za obraz** odstranjuje vsake madeže za obrazu, napravi kožo fino in mlado. Cena po velikosti 1726 IV **1, 2, 3, in 5 kron.** 2-1

Ella-milo K 1-
Ella-lepotilo K 1-

Vse to se dobi pri kosmet. in parfumer. tovarna.

Baros Gábor Centralna prodajalna in biroč: Budimpešta, Dohány-utoz 1, Zaloga 49, Telefon 8-72. Tovarna i. Varosmajor utoz 42 (lastna hiša) Telefon 45-45.

Cenik in vporabno navodilo zastonj. Razpošilja se dvakrat na dan proti povzetju ali prejénji vpošiljati denarja.

Tovarna za stole

Franceta Šolgeljna

na Bregu, p. Borovnice, Kranjsko

Izdeluje vsakovrstne stole

od preprostih do najfinejših po najnižjih cenah brez konkurence. Ilustrovan cenik pošlje se na zahtevo 2805 26-18 zastonj in frank.

Potniki v Ameriko Materijalno dobro, po ceni in za nesljivo potovati naj se obrnejo na **Simona Kmetetza** v Ljubljani Hotodvorske ulice 28. Dobrejštna Pejasnila dajo se brezplačno.

Istotam sprejmejo se dobri in zanesljivi zastopniki.

Najboljše stiskalnice

za sadje in grozdje, sadne in grozdne mlino, čistilnice za žito kakor druge najboljše poljedelske stroje priporoča tvrdka

„Merkur“, P. Majdič v Celju.

Ceniki zastonj. 1846

Cenik zastonj in franko.

Priznано najbolje oljnate barve.

Adolf Hauptmann

v Ljubljani

tovarna oljnatih barv, firnežev, lakov in steklarskega kleja.

Najnižje cene.

Najnižje cene.

Čudež

se je zgodil nedavno v Budapešti, ki je edini te vrste. Ta čudež je učinil, da **deželna zaloga suknene blaga v Budapešti VII t. Rottenbillerg.** »a razposilja za **K 10 kupon 3 metrov**

finega jesenskega blaga ali kamgarna v črni temnovišnjevi, sivi in rujavi barvi za popolno obleko za gospode (suknja, hlače in telovnik). 1937 3

MASTIN

doktorja pl. Trnkóczyja krmilno varstveno sredstvo se dobiva pristno pri trgovcih le pod imenom **Mastin**. Previdni kmetovalec ga primeša krmu vsaki domači živali. Najvišje medalje na razstavah in tisoči zahvalnih pism pričajo o velikih uspehih, ki se dosežejo z mastinom. 187 26 16

Tovarniška zaloga: lekarnar **Trnkóczy**, Ljubljana.

Kupi se del gozda

z lepim zdravim, močnim stavbinskim lesom: eventualno sprejme v večji trgovini **prodaja vsakokratnega lesa**, desk, okroglega lesa, ker je že mnogo let vodil lesno trgovino v Švici in Nemčiji in je torej znan. Kavcija se lahko da.

Ponudbe na H. Maier, Obermühle, Embrach, Cant Zürich, Švica. 1926 (Z. 7874 c.)

Goddam!

Konečno vendar naglo in zanesljivo učinkujoče sredstvo **proti kurjim očesom**

Cook & Johnsons
amerik. patent

rinčica za kurja očesa

1 kom. 20 vin., 6 kom. 1 K, po pošti 20 v. porto.

Dobiva se v vseh lekarnah monarhijske in v medicinskih drogerijah ltd. 1085 10 9

FRANC JOZEFOVA

franka voda.

Vožnja traja 6 dni
izredna prilika za potovanje
z najnovejšimi leta 1905 in 06. zgrajenimi velikanskimi parnik
Amerika 24.000 ton
Kaiserin Augusta-Victoria 25.000 ton
Rojasnila daje zastopnik: **Fr. Seunig**,
Ljubljana Kolodvorske-ulice št. 28

Odhod iz Ljubljane vsaki ponedeljek, torek in četrtek v tednu.

Poslovne zavarovano.

Vsako ponarejanje kaznivo
Edino pristen je 85 34

Thierry-jev balzam

z zeleno znamko „redovnica“.
Cena 12 majhnih ali 6 dvojnastih steklenic ali 1
velika špecijska steklenica s patent. zamaškom
K 5.— franko.

Thierryjevo centifolijsko mazilo
proti vsem se tako stari ranam, vnetjem, ranitvam, abscesom in oteklinam vseh vrst. Cena: v lončca K 3-60 se pošlje le proti povzetju ali denar naprej. — Obe domači sredstvi sta povsod znani in slovita kot najboljši. Naročila se naslavljajo na:

Alfred Lichter Balzam Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogški Slatini.

A. Thierry v Pregradi Krošura s tisoči originalnih pism gratis in franko. V zalogi v skoro vseh večjih lekarnah

„Harvard Line“ Trans-New-York je najpripravnější, najcenejša in najboljša pot iz Ljubljane v severno Ameriko, ker tedaj ni daljšine, morda večje po raznih težavah, sobnega prevoznikarja se premeščanja in sploh nobenih posredniških stroškov maj potjo. Parniki se prostori, varni, zdravi in snažni; vsotjo vsake 14 dni. Hrana in postrežba najboljša. Pejasnila daje in karte prodaja glavni zastopnik 9004 70

Andrej Odinec, Ljubljana, Slomškove nlice 25, poleg cerkve Srca Jezusovega.

BRAZAY FRANCO-ZGANJEVO MILO

radi svojega izbornega higijeniškega in kosmetičkega učinka **je ne doseže nobeno drugo milo.** Napravila kožo čisto, nežno in prožno, lepo polt, krepi kite in učinkuje razkuževalno. Neobhodno potrebno za vsako toaletno mizo in vsako otročjo sobo. Cena komadu 70 v., 3 kosi v elegantnem kart. K 2. Dobi se povsod, kjer ne, naj se obrne na **Brazay, Dunaj III/2, Löweng. 2 a.**

VSAKI DAMI

priporočamo pred oskrbovanjem nakupa za
jesensko in zimsko dobo
našo pravkar dogotovljeno

veliko zbirko vzorcev

ki vsebuje največjo izbero najnovejših in najlepših izbor volnenega blaga za dameke obleke in bluze, desin, modnega baržuna, krasno izbranih barhentov in flanel od najcenejše do najfinije vrste, kot tudi popolno zbirko platna in blaga, kakor tudi

krasno ilustriran glavni katalog

vsebuječ merodajne najnovejše modele za dameke konfekcije, toalete, bluz, klobukov, pohištenih predmetov, perila za gospode, dame in otroke, oblek za gospode in čeeke, porcelanastega blaga, kuhinjskega orodja itd. 1886 1-1

Pošilja se popolno zastonj.

Grand Magasin „Au Prix Fixe“ Dunaj I. Graben 15/14
Vhod Habsburgergasse št. 1.
Ustanovljeno 1872. **KAMMER & SCHLESINGER** Ustanovljeno 1872.

Havre New-York

Francoska prekomorska družba.
Odpotuje se iz Ljubljane vsak torek.
Vozne liste in pojasnila daje samo

Ed. Šmarda

obl. konc. potovalna pisarna Ljubljana,
Dunajska cesta št. 18, nasproti znane
gostilne pri „Figovu“.
1878 26-1

1921

Opr. št. Nc. I. 585/7/2

Prostovoljna sodna dražba nepremičnin

Pri c. kr. okrajnem sodišču v Radovljici odd. I. je po prošnji **Ivana Kristana v Hlebcih 23**, kot lastnika zemljišča vlož. št. 122, kat. obč. Novavas hiše št. 23 v Hlebcih z vrhom **naprodaj po javni dražbi** navedeno zemljišče vlož. št. 122 kat. obč. Novavas obstoječe iz parcele št. 272/1 ad Novavas hiša št. 23 v Hlebcih in zraven spadajoči vrt parc. 2/2/2 za katero zemljišče se je določila izključna cena na 2600 K.

Dražba se bo vršila dne 9. septembra 1907 v Hlebcih pri hiši št. 23. Ponudbe pod izključno ceno se ne sprejmo. Na posestvu zavarovanim upnikom ostanejo njihove zastavne pravice brez ozira na prodajno ceno. Dražbeno izkupilo je plačati v roke gosp. dr. Vilfana, odvetnika v Radovljici.

Dražbene pogoje je mogoče vpogledati pri gosp. dr. Vilfanu v Radovljici ali pa pri podpisani sodnji v sobi št. 29 med uradnimi urami.

C. kr. okr. sodišče v Radovljici
oddelek I., dne 24. avgusta 1907.

Zračna in svitla mizarska

delavnica

za 4 delavce preskrbljena z orodjem se odda takoj v najem v Zagoricih 22 (Bled.) Natančnejša pojasnila daje vdova Mar. Petočnik v Zagoricih 22 pošta Bled. 1861 4-3

Zahvala.

Spodaj podpisani se najpresrečneje zahvaljujem „**Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani**“, katera je meni takoj drugi dan po požaru škodo cenila in v najkrajšem času vse do vinarja izplačala, zatorej priporočam to zavarovalnico vsem, ki hočejo sebi dobro, najtopleje. 1930

Črni Vrh pri Kamniku 24. avg. 1907.

Franc Kancijani s. r.
Martin Poljanšek s. r. priča

Mladenič

v starosti 20-24 let, zmožen slovenskega in nemškega jezika, ter izvežban tudi v vrtnarskih poslih, se sprejme takoj kot

grajski sluga.

Plača K 40, prosto stanovanje, kurjava in svečava, ter ob prisotnosti gospode tudi prosta hrana. 1917 3-1

Prošnje na upravo graščine **barona Borna pri Sv. Ani** na Gorenjskem.

KOH-I-NOOR

== NAJBOLJŠA ZNAMKA SVETA ==
VŠAKA PRAZNA KARTA S-6-
GUMBI JE DRAGOCEN KUPOL-
CENIK O PREMIJAH
ZASTOV IN FRANKO PRI
WALDES- & K^e PRAGA-K.
== DOBI SE POVSOD. ==

ZAPONKE (DRUKER)

2 enonad- hiši

se prodasta pod zelo ugodnimi pogoji.
Več pove lastnik na **Trnovskem pri-
stanu št. 14** v Ljubljani. 244 18

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

Kongresni trg št. 19 registrovana zadruga z omejenim poroštvom Kongresni trg št. 19

sprejema hranilne vloge vsak **po 4³/₄ %** to je, daje za 200 kron delavnik od 9. do 12. ure **9 kron 50 vinar. na leto.**

Druge hranilne knjižice se sprejemajo **kot gotov denar**, ne da bi se njih obrestovanje **prekinilo.**

Rentni davek plača hranilnica sama.

Najsigurnejša prilika za štedenje.

Kanonik **A. Kalan** l. r., predsednik.

Kanonik **J. Sušnik** l. r., podpredsednik.

Sirolin

Povečuje slast do jedi in težo telesa,
odstranjuje kašelj, izmetavanje gnoja,
močno potenje. 2209 D 44-27

Priporočajo vsak dan pri
pljučnih boleznih, katarh
oslovskemu kašlju, škro-
fulozi, Influenzi □ □ □
mnogoštevilni profesorji in zdravniki.

F. Hoffmann - La Roche & Co.,
Basel (Švicar).

„Roche“

Dobiva se z zdravniškim receptom po
4 K steklenica.

Ker se ponujajo manj vredna ponarejanja, pro-
simo zahtevajte vedno: izvirni zavitek „Roche“.

Tiskala: „Katoliška Tiskarna“